

Yerel Yönetimler, Dijital İletişim ve Yurttaş Katılımı: Cittaslow (Sakin Şehir) Şavşat Örneği

Local Governments, Digital Communication and Citizen Participation: The Case of Cittaslow (Slow City) Şavşat

İlknur ŞAHİN • Tuğba ASRAK HASDEMİR

Araştırma Makalesi | Research Article

Başvuru Received: 13.09.2024 ■ Kabul Accepted: 07.12.2024

ÖZ

Yerel yönetimlerde politikaların oluşturulması ve uygulanmasında katılım, demokratik uygulamalar bakımından çok önemlidir. Yurttaş katılımı; karar alma süreçlerinde farklı görüş ve çıkarların ortak zeminde dile getirilmesi, değerlendirilmesi ve hatta uzlaşmanın sağlanması için fırsatlar sunmaktadır. Geleneksel medyanın yanı sıra günümüzde dijitalleşme sürecinin bir parçası olarak deneyimlediğimiz olanaklar ise kamu hizmetlerinin ve politikalarının oluşturulmasında ve halka ulaştırılmasında önemli bir yere sahiptir. Makalede; yerel yönetimlerde dijital iletişim ve yurttaş katılımının Cittaslow hareketi temelinde incelenmesi amaçlanmaktadır. Çünkü Cittaslow hareketi yerel katılımı önemseyen ve sürdürülebilirliği için üye şehirlerde halk katılımına önem veren bir oluşumdur. Yapılan çalışmada, örnek olay incelemesi, içerik analizi ve derinlemesine görüşme yöntemi ile veri elde edilmiştir. Elde edilen veriler MAXQDA 2020 programı ile analiz edilmiştir. Söz konusu analiz için çalışmayı temsil eden tema ve kodlar belirlenmiştir. Bu kapsamda, incelemeye konu olan Cittaslow-sakin şehir ünvanına sahip Şavşat ilçesi yerel yönetimi, çalışmanın "locus"udur. Yerel yönetimlerde, yurttaş katılımının sağlanması bakımından dijital iletişim ortam ve araçlarından yararlanılmasında başarılı uygulamalara sahip olan Şavşat Belediyesi'nin web sitesinde yer alan içerikler, "yerel katılım aşamaları, yerel katılım alanları, yerel katılımın niteliği ve katılım mekanizmaları" dikkate alınarak incelenmiştir. Ayrıca web sitesinin yönetiminden sorumlu uzmanla derinlemesine bir görüşme yapılarak, web sitesinin yerel katılımı sağlama ve geliştirmedeki rolüne ilişkin sorular yöneltilmiştir. Sonuç olarak, araştırma kapsamında elde edilen bulgulara göre, Şavşat Belediyesi yerel katılımı önemsemekte, yurttaş katılımını olanaklı kılan bir yönetim anlayışını benimsemekte ve buna yönelik olarak dijital iletişim olanaklarından da yararlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel yönetimler, Kamusal iletişim, Dijital iletişim, Yurttaş katılımı, Cittaslow (Sakin Şehir).

ABSTRACT

Participation in formulating and implementing policies in local governments is crucial for democratic practices. Citizen participation allows different views and interests to be expressed, evaluated, and even compromised on a common ground in decision-making processes. In addition to traditional media, the opportunities we experience today as part of the digitalization process have an important place in creating and delivering public services and policies to the public. This article examines digital communication and citizen participation in local governments based on the Cittaslow movement. The Cittaslow movement is an organization that values local participation and attaches importance to public participation in member cities for its sustainability. This study obtained data through case analysis, content analysis, and in-depth interviews. The data obtained by conducting the research were analyzed with the MAXQDA 2020 program. For this analysis, the themes and codes representing the study were determined. In this context, the local government of Şavşat district, which has the title of Cittaslow, is the "locus" of the study. The content on the website of Şavşat Municipality, which has successful practices in utilizing digital communication media and tools to ensure citizen participation in local governments, was analyzed by taking into account "local participation stages, local participation areas, the nature of local participation and participation mechanisms." In addition, an in-depth interview was conducted with the expert responsible for managing the website, and questions were asked about the role of the website in ensuring and developing local participation. As a result, according to the study's findings, Şavşat Municipality attaches importance to local participation, adopts a governance approach that enables citizen participation, and utilizes digital communication opportunities for this purpose.

Keywords: Local government, Public communication, Digital communication, Citizen participation, Cittaslow

Giriş

Yurttaşın, siyasal konularda söz sahibi olması, var olan ve/veya oluşturulacak siyasaları, bilme, eleştirme ve değiştirme olanaklarına sahip olması, çağdaş demokrasi anlayışının temel ilkelerinden biridir. Modern devletin gelişim sürecinde yaşanan toplumsal mücadelelerin ve kazanımların önemli bir sonucu olarak, ulusal ve/veya yerel düzeyde siyasal iktidarı kullananlar, boşlukta karar veremezler, “kamu”yu¹ dikkate almak durumundadırlar.

Yerel yönetim, dijital iletişim ve yurttaş katılımı konu edinen makale beş bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde çalışma konusunun ana temaları ve çalışmanın metodolojisi hakkında bilgi verilmektedir. “Yerel yönetimlerde katılım” başlıklı ikinci bölümde yerel yönetimler için katılımın önemi, uluslararası platformlarda katılımın yansımaları ve yurttaş katılımının teşviki için kullanılan katılım mekanizmaları ele alınmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünde dijitalleşme katılımcı bir şehir modeli sunan Cittaslow hareketinin gelişimi, Türkiye’deki yansımaları ve yerel katılıma etkileri değerlendirilmektedir. Dördüncü bölümde ise, çalışma kapsamında yapılan araştırmalar ile ilgili elde edilen bulgular serimlenmekte ve yorumlanmaktadır. Sonuç bölümünde ise, ilgili alan yazın çerçevesinde araştırma bulgularına yönelik değerlendirme ve önerilere yer verilmektedir.

Modern devletin gelişimine paralel biçimde serpilip büyüyen kamusal alan, devlet ile yurttaş, yöneten ile yönetilen arasında iletişimin kurulduğu önemli uğrak noktalarından biridir. Kamusal olan ve olmayan veya kamusal-özel ayırımından Antik Çağ’dan bu yana söz edilmiştir. “Kamu”, “kamuoyunun oluşumu” konusunda, kamusal alan konusundaki önemli çalışmalarıyla ışık tutan J. Habermas’ın sözleriyle, “kamu” 18. yüzyılda “kavramsallaştırılmayı talep ettiğine göre” bu dönemde “oluşup bir işlev üstlendiği” düşünülebilir. Düşünür, “kamu”nun “özgül olarak,

aynı dönemde mal mübadelesinin ve toplumsal emeğin alanı olarak kendi yasalarına göre kurumlaşan ‘burjuva topluma’ ait” olduğunu da eklemektedir (1997:59). Kamu, kamusal alan, kamuoyu kavramlarının işlevsel olabilmesi belli tarihsel, toplumsal gelişmelerin gerçekleşmesine bağlıdır:

Kamusal olan ve kamuoyu kavramlarının ilk kez sadece 18. yüzyılda ortaya çıkması bir rastlantı değildir. Bu kavramlar özgül anlamlarını somut bir tarihsel durumdan alırlar. ‘kanaat’ (opinion) teriminin ‘kamuoyu’ (public opinion) teriminde ayrıştırılması da o zamana denk gelir... **kamuoyu tanım itibarıyla sadece muhakeme eden bir kamunun öncülüğü altında varlık kazanabilir.** Politik iktidarın uygulanışı hakkında, niyet itibarıyla eleştirel olan ve kurumsal olarak garanti altına alınmış kamusal tartışmalar her daim yoktu (vurgular bize ait) (Habermas, 2004:96).

Görüldüğü üzere, kamusal alan ve kamuoyu kavramlarının gerçek anlamda içinin doldurulması belli bir tarihsel dönemdeki gelişmelerin sonucudur. Tartışan, muhakeme yeteneğini kullanan bir kamuoyunun var olabilmesi ve varlığını sürdürebilmesi, özellikle belli hakları güvence altına alan anayasal devlet ilkesinin hayata geçmesi ile ilgilidir. “Muhakeme” yeteneğine sahip bir kamuoyu ve eleştireliliğe sahip bir kamusal alandan söz edilebilmesi, belli özgürlüklerin tanınmasını ve korunmasını gerektirmektedir. Toplanma, örgütlenme ile düşünce ve düşüncüyü açıklama özgürlükleri bu açıdan kilit niteliktedir:

Yurttaşlar ancak, genel yarara ilişkin meseleler hakkında kısıtlanmamış bir tarzda, yani toplanma, örgütlenme, kanaatlerini ifade etme ve yayınlama özgürlükleri garantilenmiş olarak tartışabildiklerinde kamusal bir gövde biçiminde davranmış olurlar (Habermas, 2004:95).

Söz konusu iletişimin yayılması, devlet-yurttaş etkileşiminin yaşanması bakımından iletişim araçlarının önemini de vurgulamaktadır farklı çalışmaları Habermas.

Yurttaşın, siyasal kararları eleştirme ve dönüştürme, siyasete katılım konusunda yerel yönetimler dahil olmak üzere yerel örgütlenmelerin önemi, bu konuda yapılmış pek çok çalışmanın önemli başlıklarından birini

1 “Kamu”nun kimlerden oluştuğuna dair önemli tartışmalar ve tanımlama farklılıkları olmakla birlikte, devlet-yurttaş etkileşiminin önemli kavramlarından biridir.

oluşturmaktadır. Liberal demokrasi ve mülkiyet ilişkileri üzerine yaptığı klasikleşmiş çalışmalarla tanınan Kanadalı siyaset kuramcısı C. B. Macpherson, demokratik toplumlarda, bireylerin siyasete katılımının artırılması gerekliliğini vurgular. Kuramcı; özellikle, “*The Life and Times of Liberal Democracy*” başlıklı çalışmasında, modern kapitalist toplumlarda bireysel katılımın nasıl sınırlı kaldığını ve demokrasinin gerçek anlamda işleyebilmesi için katılımın daha geniş kesimlere yayılması gerektiğini belirtmektedir (Macpherson, 1977). Liberal demokrasinin, bireyleri yalnızca oy verme düzeyine indirgeyen bir yapıda olduğunu eleştiren Macpherson ve bunun yerine, bireylerin hem yerel hem de merkezi düzeyde daha aktif rol alabilecekleri, daha katılımcı bir demokratik yapının önemine dikkat çeker. Liberal demokrasiye yönelik eleştirilerinde temel olarak, liberal demokrasilerin, çoğunlukla yalnızca oy verme düzeyinde kalan bir katılım biçimini öne çıkardığını belirten kuramcı; bu durumun, bireylerin gerçek siyasal güçten yoksun kaldığı anlamına geldiğini savunur. “Katılımcı demokrasi”de, demokratik sürecin bireylerin daha aktif rol oynayabileceği şekilde yeniden yapılandırılması gerektiğini belirtir Macpherson. Bu çerçevede, yerel örgütlenmeler ve topluluklar, bireylerin seslerini daha doğrudan duyurabileceği alanlar olarak önem taşır. Macpherson’a göre, siyasal katılımın genişlemesi için yerel örgütlenmeler hayati bir rol oynar. Bu örgütlenmeler, bireylerin siyasete aktif olarak katılmaları ve kendi yaşamları üzerinde daha fazla kontrol sahibi olmaları için fırsat sağlar. Ayrıca, yerel yönetimlerin demokrasinin kökleşmesi ve güçlenmesinde önemli bir araç olduğunu savunur düşünür. Bir bütün olarak bakıldığında, C. B. Macpherson; yerel yönetimlerin ve örgütlenmelerin

demokrasiyi derinleştirmede oynadığı rolü vurgulamakta ve liberal demokrasinin sınırlarını aşarak, bireylerin yerel düzeyde daha fazla etkide bulunabilmeleri gerektiğini savunmaktadır.

Tarihsel süreç içinde ve konuya ilişkin temel çalışma ve tartışmalarda, “katılımcı demokrasi” kavram ve uygulamalarını incelediği çalışmasında Koyuncu Lorasdağı da şu saptamayı yapmaktadır:

Vatandaşların karar alma süreçlerine katılımıyla dönüştükleri, topluluk oluşturdukları, katılımın genişleyerek her alana nüfuz ettiği ve demokratik otorite yapılarını meşrulaştırdığı ‘sahici demokrasinin’ gerçekleşmesi ideali olarak katılımcı demokrasi, özellikle yerel yönetim ve yerel demokrasi tartışmalarında önemini ve güncelliğini korumaktadır (Koyuncu Lorasdağı, 2023:81).

Son on yıllarda, dijitalleşme sürecinin de bir parçası olarak yaşanan gelişmeler, katılımın sağlanması konusunda dijital medya ile söz konusu olabilecek potansiyeller ve olanaklar, ulusal-uluslararası düzeyde olduğu gibi yerel yönetim, yerel demokrasi tartışmalarında da kendisine yer bulmaktadır. Dijital medya ve teknolojilerin katılım ve karar alma süreçlerine entegre edilmesinin yerel demokrasiye ve yerel yönetimlere yönelik ilgiyi artırdığı düşünülmektedir. Çünkü dijitalleşme ile birlikte yerel yönetimlerde yurttaşların katılımını artırmayı hedefleyen katılım mekanizmaları geliştirilmiştir.

Yerel yönetimlerde, yurttaş katılımını teşvik etmek amacıyla kullanılan kent konseyleri, belediye hizmetlerine gönüllü katılım, stratejik plan, referandum, mahalle ve muhtarlıklar, hemşerilik bilinci toplantılarına katılım, bilgi edinme ve dilekçe hakkı, açık kapı politikası gibi geleneksel uygulamaların yanında e-belediyecilik² ve sosyal medya platformları ile katılımı kapsayan birçok

2 E-belediyecilik uygulamaları ile yerel yönetimler, vatandaşlara sunduğu hizmetleri daha erişilebilir hale getirir. Öte yandan e-belediyecilik, dijitalleşme süreçlerinin, yerel yönetimlere bir yansıması olarak kabul edilir. Belediyeler bu sayede kamu hizmetlerini elektronik ortamlar aracılığı ile yurttaşlara sunar. E-belediyecilik anlayışının yerel yönetimlere zaman zaman olumlu ve olumsuz yansımaları olmuştur. Şeffaflık ve hesap verebilirlik, hizmetlere kolay erişim, yurttaş memnuniyeti, katılımın teşvik edilmesi, verimliliği artırma ve maliyetleri azaltma gözlemlenen olumlu yansımalarıdır. Ancak bunun yanında dijital kapsayıcılık ve dijital eşitsizlikler konusunda olumsuz yansımaların mevcut olduğu görülmektedir. Özellikle e-belediyecilik hizmetleri, dijital teknolojileri kullanma yeterliliğine sahip olmayan ya da dijital teknolojilere erişimi sınırlı olan birey ve topluluklar tarafından kullanılamaz. Bu nedenle yerel yönetimlerin, e-belediyecilik üzerinden kamu hizmetlerini halka sunarken dijital uçurumun göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu konu ile ilgili Castells (2008) Ağ Toplumunun Yükselişi eserinde, “dijitalleşmenin ve dijital teknolojilerin kamu

dijital uygulamalarda kullanılmaya başlanmıştır (Erdoğan, 2019: 298). Bu uygulamalar hem yerel yöneticiler hem de yurttaşlar için önem arz etmektedir. Yurttaşların katılımı kararvericiler başta olmak üzere tüm katılımcıların farklı görüşlerini rahatça bildirdiği bir ortam yaratarak sürdürülebilir kararlar alınmasına yardımcı olmaktadır. Başka bir deyişle, yerel yönetimler, bir bölgede yaşayan yurttaşların sürece katılım yollarını tasarlamak için yine halktan bilgi alarak uygun yöntem belirlemektedir. Katılımcılar bu şekilde alınan kararlara yönelik görüş bildirdiklerinde sürece nasıl etki ettiklerini öğrenerek aktif vatandaşlık örneği sergilemektedir. Öte yandan yerel yönetimlerde katılımın, yönetimin meşruluğunu devam ettirmek için önemli olduğunun farkındadırlar (International Association for Public Participation [IAP2], 2024). Yerel katılımıda kullanılan uygulamaların hem yöneticiler için hem de yurttaşlar için çeşitli olanaklar sağlayabileceği görülmektedir. Yöneticiler halkı bilgilendirme, yaptıkları çalışmalarını duyurma, tanıtımını yapma ve meşruluk sağlama, şeffaf yönetim anlayışı ve hesap verebilirlik için iletişim araç ve ortamlarını kullanırken, yurttaşlar ise kendilerini ilgilendiren konularda görüş bildirme, bilgi edinme, karar alma süreçlerine aktif katılma, denetleme ve gözlemlenme gibi konularda iletişim araç ve ortamlarından yararlanmaktadır. Yerel yönetimlerin ve yurttaşların bu yöntemleri kullanmasının tarihçesi oldukça eskiye dayanmaktadır. Ancak bu mekanizmaların sistematik bir şekilde kullanılması günümüze yakın dönemlerde gerçekleşmektedir (Asrak Hasdemir, 2019: 11-15). Yerel katılımıda, yönetim ve yurttaşlar arasında süregelen katılım mekanizmaları iki şekilde gerçekleşmektedir. İlki yerel yöneticilerin teşvikleri ile gerçekleşirken, ikincisi ise yurttaşların teşviki ile gerçekleşen katılımıdır. Seçimler, oy verme, referandum, kent konseyleri gibi katılım mekanizmaları yerel yönetimler tarafından desteklenirken, halk toplantıları, halk günleri, sosyokültürel etkinlikler ise yurttaş katılımı ile

önem kazanmaktadır.

Yerel yönetimlerin son dönemlerde dijital teknolojileri kullanarak yurttaşları katılım için teşvik ettiği görülmektedir. Öte yandan yerel yönetimleri katılımcı bir anlayış benimsemesi için teşvik eden oluşumlarda bulunmaktadır. Cittaslow hareketi bu duruma örnek oluşturmaktadır. Yerel yönetimler, dijital iletişim ve yurttaş katılımının Cittaslow hareketi üzerinden değerlendirilmesi makalenin amacını oluşturmaktadır. Çalışmamızın örneklemini sakin şehir Şavşat oluşturmaktadır. Çünkü Cittaslow hareketinin vaat ettiği sürdürülebilir yerel kalkınma ve katılım sosyo-ekonomik olarak az gelişmiş yerleşim yerleri için daha fazla önem arz etmektedir. Bu amaçlar doğrultusunda Cittaslow hareketine üye olan 25 sakin şehrin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyine bakılarak orta düzeyde gelişmişlik gösteren ilk 10 sakin şehir arasından basit tesadüfi örneklem yöntemi ile Şavşat örneklem olarak seçilmiştir. Çalışmada yöntem örnek olay-vaka analizi, içerik analizi ve derinlemesine görüşme bir arada kullanılmıştır. Şavşat Belediyesi'nin web sitesi içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiş olup, web sitesinde içerik üreten uzman görevli ile derinlemesine görüşme gerçekleştirilmiştir. Yapılan içerik analizi ve derinlemesine görüşme bulgularına göre; Şavşat Belediyesi'nin yöre halkını bilgilendirmek için dijital iletişim araçlarını kullandığı, katılımcı iletişimi önemseydiği ve yöre halkının katılımını teşvik edici bir yönetim anlayışı benimsediğini söylemek mümkündür.

Yerel Yönetimlerde Katılım

Yerel yönetimler, halka en yakın mahalli idareler olarak konumlanmaktadır. Bu yönüyle yerel yönetim ve yöre halkı etkileşimi demokratik yönetim yapısının mihenk taşlarından biridir. Çünkü halkın aracısız, doğrudan yerel yönetim ile iletişim kurma imkanına sahip olması, demokratik yönetimlerin güçlenmesine ve toplumun beklentilerine yönelik

hizmetlerine erişimi kolaylaştırarak devlet ve yurttaş arasındaki mesafeyi azalttığını" belirtmektedir. Öte yandan Chadwick (2003) ise, "dijitalleşen kamu hizmetlerinin yalnızca teknolojik altyapılar ile sınırlı kalmaması gerektiğini, aynı zamanda yurttaşlarında bu kamu hizmetlerinden kolayca yararlanabilmesi için dijital okuryazarlığın" geliştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

kamu politikalarının oluşturulmasına olanak tanır. Bu etkileşim sayesinde halk sadece hizmet alan pasif bir yurttaş görünümünden uzaklaşarak karar alma süreçlerinde katılım gösteren aktif bir yurttaş olur. Öte yandan iletişim ve etkileşim kurmanın ötesinde yurttaşların, yerel yönetimleri denetlemesi ve geri bildirimlerde bulunması hizmet kalitesinin artmasını sağlar. Çalışmanın bu bölümünde hem yerel yönetimler hem de yurttaşlar için avantajlar sunan katılım kavramının kapsamı ve yerel yönetim ile etkileşimine değinilmiştir. Ayrıca yerel yönetimlerde katılımın teşviki için Birleşmiş Milletler'in düzenlediği uluslararası konferanslarda bu bölümde ele alınmıştır.

Yerel yönetimler "il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileri" olarak tanımlanırken (T.C. Anayasası, 1982); katılım "katılma işi, iştirak" şeklinde tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2024). Yerel katılım ise yurttaşların yaşadıkları bölge ile ilgili alınan kararlarda söz sahibi olmasına, kendisini yönetecek olan yöneticileri seçmesine, politika üretme süreçlerinde görüş bildirmesine ve alınan kararların sürdürülebilirliğine etki etmektedir. Bu yönüyle katılımın politik bir yapısının bulunduğunu söylemek mümkündür. Yerel katılımı vatandaşların pasif konumda olmasından ziyade aktif katılım göstermesi beklenmektedir. Yurttaşların aktif katılım göstermesi farklı görüşlerin ve fikirlerin ortak bir zeminde buluşmasına ve stratejik kararların alınması konusunda önem arz etmektedir. Buradan hareketle aktif ve etkili katılımın sağlanması için olmazsa olmaz unsurlar bulunmaktadır. Bu unsurlar (Karakuş, 2010:27);

- ▶ Politikaların üretilmesi ve karar alınması aşamasında yurttaşların sürece dahil edilmesi ve böylece şeffaf bir yönetim anlayışının oluşturulması
- ▶ Yurttaşlar ve yöneticiler arasında gerçekleşen bilgi aktarımının dürüstlük ve güvenilirlik kapsamında çerçevesinin yeniden çizilmesi
- ▶ Yurttaşların yönetimde söz sahibi olabilmesi

için kullanabilecekleri katılım araçları hakkında bilgilendirilmesi.

Katılım bir dizi aşamadan geçtikten sonra kendisine uygulama alanı bulmaktadır. Wilcox (2003), katılım aşamalarını "bilgi, danışmanlık, birlikte karar verme, birlikte hareket etme ve bağımsız topluluk çıkarlarını destekleme" olarak aktarmaktadır. Bilgi aşamasında yöneticiler yurttaşlara politikalarla ilgili bilgi vermektedir. Danışmanlık aşamasında çözüm üretmek için seçenekler sunmak ve yurttaşlardan gelen geri dönüşleri dinlemek gibi danışmanlık hizmeti verilmektedir. Birlikte karar verme aşamasında karar alma süreçlerine yurttaşları dahil etmek ve onlardan gelen fikirleri ve görüşleri değerlendirecek katılım ortamları oluşturmak amaçlanmaktadır. Birlikte hareket etme aşamasında farklı çıkarlara sahip olan kişiler birlikte karar alırken aynı zamanda bu kararları uygulamaya koymak için ortaklık oluşturmaktadır. Bağımsız topluluk çıkarlarını destekleme aşamasında yerel topluluklara ve kuruluşlara kendi gündemlerini belirlemeleri için destek sunulmaktadır (Wilcox, 2003: 4-8). Bu bilgiler doğrultusunda yerel katılımın yurttaşların ve yerel yöneticilerin arasındaki etkileşimden beslendiğini söylemek mümkündür. Katılım süreçlerinde hem yurttaşlar hem de yerel yöneticiler karşılıklı fayda sağlamaktadır. Yerel katılımın vatandaşlar açısından faydalarını; "etkili ve daha fazla bilgi edinme fırsatı, dilek ve şikayetleri direkt muhataplarına yönlendirebilme, farklı görüş ve fikre sahip kişilere karşı anlayış geliştirme, sosyal becerileri geliştirebilme, politikaların üretilmesinde aktif katılım sağlama imkânı sunma, yönetimlerin hesap verebilir olma konusunda şeffaf ve duyarlı olmasını sağlama" şeklinde aktarmak mümkündür. Yerel katılımın yöneticiler açısından faydaları ise; "yurttaşları kolay ve daha fazla bilgilendirme, iletişim kanallarını aktif olarak kullanarak yurttaşların dilek ve şikayetlerini öğrenme, yapılan faaliyetlerde yurttaşların desteğini kazanma isteği, politika üretme ve proje hazırlama süreçlerinde etkili yöntemler belirleyerek finansal tasarrufta bulunma ve riskleri azaltma, yurttaşların güvenini kazanarak toplumsal uyumu arttırma" olarak aktarılmaktadır (Löeffler vd., 2011: 11).

Katılımın, yönetimler ve yurttaşlar için sağladığı

faydalar, yerel katılımın uygulanması hakkında bizlere bilgi vermektedir. Yerel yönetim ve yurttaşlar arasında süregelen katılım olgusu iki şekilde gerçekleşmektedir. İlki yerel yöneticilerin teşvikleri ile gerçekleşirken, ikincisi ise yurttaşların teşviki ile gerçekleşen katılımdır. Seçimler, oy verme, referandum, kent konseyleri gibi katılım mekanizmaları yerel yönetimler tarafından teşvik edilen uygulamalarken, halk toplantıları, halk günleri, sosyokültürel etkinlikler ise yurttaşların katılımı ile önem kazanmaktadır. Ancak günümüzde dijitalleşme ile üçüncü bir katılımın varlığından bahsetmek mümkündür. Dijital katılım ile yerel yönetimler ve yurttaşlar etkileşim içerisinde aktif katılım gerçekleştirme imkanına sahiptir. Oylamaların, toplantıların, konseylerin hem fiziki hem de çevrimiçi olarak yapılması katılımı artırmaktadır. Nerede yaşarsa yaşasın yurttaşların yaşadıkları yer ile ilgili alınan kararlarda süreçlere dahil olması ve görüş bildirmesi yerel katılımı güçlendirmektedir (Erdoğan, 2019: 296). Bunun yanı sıra yaşanan teknolojik gelişmeler katılımın mekanizmaları üzerinde de etkili olarak yeni bakış açılarının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır.

Tablo 1'e göre yerel yönetim ve yurttaşlar bu unsurlar çerçevesinde birbirleriyle iletişim kurmaktadır.

Ayrıca demokrasinin uygulama alanı olarak görülen yerel yönetimler, yurttaşların katılımını destekleme, her türlü hak ve sorumluluklarını gözetme sorumluluğuna sahiptir. Yerel katılım mekanizmalarının "kamusal iletişim, halk katılımı ve halka danışma (istişare)" gibi alanlara katkı sağladığını söylemek mümkündür. Kamusal iletişimde, yerel yönetimlerin bilgiyi verimli bir şekilde işleyerek alıcılara (kamu/katılımcılar) en az kayıpla aktarması amaçlanmaktadır. Halkla danışmada ise yurttaşların belirli kanallar aracılığı ile beklenti ve istekleri en az kayıpla yöneticilere aktarması beklenmektedir. Bu aşamada kamuoyunun nabzının tutulması son derece önemlidir. Son olarak halk katılımında çift yönlü bir etkileşim süreci benimsenmektedir. Yurttaşlar ve yöneticiler karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmaktadır (Rowe & Frewer: 2005: 253-256).

Uluslararası Platformlarda Yerel Yönetim ve Katılım: Birleşmiş Milletler Konferansları

Yerel yönetimlerin, yerel halkla iletişimini ve katılım süreçlerini geliştirmelerinde Birleşmiş Milletler Konferansları ve uluslararası anlaşmaların önemi büyüktür. Bu çalışmalar sayesinde dünya genelinde yerel yönetimlerin sürdürülebilir kalkınma ve demokratikleşme politikalarının

Tablo 1

Yerel Katılım Mekanizmaları

Yerel Katılım Aşamaları	Yerel Katılımın Alanları	Yerel Katılımın Niteliği	Yerel Katılım Mekanizmaları
Gündem Belirleme	Kent Vizyonu	Bilgilendirmek	Kent Konseyleri
Kamuoyu Yoklaması	Kalkınma	Şikâyet ve Talepleri	Halk Katılımı
Karar Alma	Stratejik Planlar	Dinlemek	Toplantılar
Uygulama	İmar Planları	Danışmak	Anket
İzleme	Altyapı Politikaları	Katılmak	Görüşme
Ölçme ve Değerlendirme	Bütçe Planlaması	Onaylamak	Forumlar
Denetleme	Sosyal Hizmetler	Denetleme İmkânı	Dilekçe Hakkı
	Kültür ve Sanat	Vermek	Bilgi Edinme
	Yerel ve Ekonomik	Veto Etme İmkânı	Hakkı
	Faaliyetler	Vermek	Elektronik Katılım
	Çevre Koruma	Sorumluluk ve Yetki	Uygulamaları (e-devlet, e nabız, UYAP vb.)
	Basın ve Halkla İlişkiler	Vermek	Mahalle Meclisleri
			Sosyokültürel
			Etkinlikler
			İnternet ve Sosyal
			Medya
			İhtisas ve İstişare
			Kurulları
			Sivil Toplum
			Kuruluşları

(İzci, 2014: 33; Bayrakçı vd., 2018: 2237; Erdoğan, 2019:298).

oluşturulmasında ve uygulanmasında halk katılımına dikkat çekilmiştir.

Birleşmiş Milletler 24 Ekim 1945 yılında savaş sonrası dünya barışını korumak ve düzeni sağlamak için kurulan uluslararası bir örgüttür. Birleşmiş Milletler Örgütü, kendisini “adalet ve güvenliği, ekonomik kalkınma ve sosyal eşitliği uluslararası tüm ülkelere sağlamayı amaç edinmiş küresel bir kuruluş” olarak tanımlamaktadır (Birleşmiş Milletler [BM], 2024). Öte yandan Birleşmiş Milletler uluslararası sorunlara çözüm üretmek ve bu sorunları dünya gündemine taşıyarak çözüm konusunda ortak adımlar atılmasında öncü olan kuruluşların başında gelmektedir. Özellikle 1960’lı yıllarda çevre tahribatının boyutlarının farkına varılmasıyla gündeme gelen çevre sorunları 1970’li yıllarda uluslararası tartışılan bir konu haline gelmiştir. Birleşmiş Milletler de çevre ve insan yaşamı ile bağlantılı olan sürdürülebilir kalkınma konusunun gündemine almıştır. Ayrıca dünyanın pek çok yerinden gelen katılımcıların katılımı ile çevre ve insan konulu organizasyonlar düzenlemiştir. Bu organizasyonları; “1972 Stockholm Konferansı, 1976 Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat I-II-III), 1987 Brundtland Raporu, 1992 Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı (Rio Konferansı) ve Gündem 21” olarak aktarmak mümkündür (Özmehmet, 2008: 5). Çalışmanın bu bölümünde uluslararası platformlarda yapılan organizasyonların yerel yönetim, katılım ve sürdürülebilir kalkınma ilişkisine etkisi incelenmiştir.

Stockholm Konferansı

Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi olarak da bilinen konferans 5-16 Haziran 1972 tarihleri arasında İsveç’in Stockholm kentinde düzenlenmiştir. Bu konferans çevre sorunlarını gündeme getiren ilk uluslararası organizasyon olma özelliği göstermektedir (BM, 1972).

Stockholm Konferansı, Birleşmiş Milletler Örgütüne üye olan 113 ülkenin, temsilcilerinin ve uzmanlaşmış kuruluşların üyelerinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Konferansın karar alma sürecinde,

hükümet içi ve hükümet dışı örgütlerden alınan pek çok belgeye yer verilmiştir. Bunun sonucunda katılımcılar, Stockholm Raporu, İnsan Çevresine İlişkin Eylem Planı ve çeşitli kararlar da dahil olmak üzere çevrenin sağlıklı yönetimi için bir dizi prensibi kabul etmiştir. Ayrıca Stockholm Konferansı’nın en önemli sonuçlarından biri Birleşmiş Milletler Çevre Programı’nın (UNEP) oluşturulmasıdır (BM, 1972).

İnsan Çevresi Raporu 7 maddeyi kapsamaktadır. Rapora göre çevrenin doğal ve insan yapımı olmak üzere iki yönü bulunmaktadır. İnsan doğanın bir parçasıdır ve çevre ise insanların refah içinde yaşaması ve ekonomik gelişmesi açısından önemli bir role sahiptir. Bu nedenle çevre tahribatının önüne geçilmesi, çevrenin korunması ve geliştirilmesi için aksiyon alınması gerekmektedir. Bu yükümlülük dünya üzerinde yaşayan tüm insanların ve devletlerin sorumluluğundadır. Yapılacak olan akıllı eylem planları hem bugünün hem de gelecek kuşakların daha iyi bir çevrede yaşaması için önemlidir. Çevrenin korunması ve geliştirilmesi, uluslararası organizasyonlar ve ulusal hükümetlerin yetki alanları dahilinde geliştireceği çevre politikaları ve eylem planlarının etkisine bağlıdır (Bozlağan, 2004: 229). Ayrıca bu konferans ile insan ve çevre ile ilgili oluşturulan politikaların yalnızca ulusal değil aynı zamanda yerel düzeyde de uygulanması gerektiğinin altını çizmektedir. Çünkü kabul edilen eylem planlarının uygulanması ve sürdürülebilirliğin sağlanması için halkın katılımına ihtiyaç duyulmaktadır. Yerel yönetimlere, çevre sorunlarının giderilmesinde yerel katılım ve çevre bilincinin artırılması konusunda büyük görevler düşmektedir. Yerel halkın atık yönetimi, enerji tasarrufu ve doğal kaynakların kullanımı gibi konularda bilinçlenmesini sağlamak yerel yönetimlerin sorumluluğundadır. Kısacası Stockholm Konferansı, çevre sorunlarına çözüm üretilirken, karar alma süreçlerine halkın dahil edilmesi ve katılımcı bir yönetim anlayışının benimsenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat I-II-III)

Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı’nın

temel odak noktası sürdürülebilir kalkınma planlamasında ülkelerin karşılaştıkları kentleşme ve konut sorunlarının çözümüne katkı sağlamaktır. Bu amaçlar doğrultusunda; Habitat I, Habitat II ve Habitat III olarak da isimlendirilen üç toplantı gerçekleştirilmiştir.

Ülkelerin sürdürülebilir yerleşme gereksinimine duyulan ihtiyaç ve hızlı kentleşmenin olumsuz sonuçlarının fark edilmesi sonucunda BM Genel Kurulu, 1976 yılında Vancouver'da Habitat I Konferansını düzenleme kararı almıştır. Bu dönemde dünya kent nüfusu %37,9 olarak belirlenmiştir. Habitat I Konferansı'na kadar kentleşmenin etkileri uluslararası platformlarda çok az dikkate alınmıştır. Ancak dünya bu yeni dönemde yaşanan en hızlı ve en büyük göçlere tanık olmaktadır. İnsanlar, teknolojik gelişmelerinde etkisi ile kasabalardan kentlere göç ederek kent nüfusunun artmasına ve böylece yerleşme ve konut sorunlarının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Habitat I Konferansı'nın temel çıktıkları; "barınma ve kentleşmenin birlikte ele alınması gereken küresel sorunlar olduğunun kabulü, Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Merkezi'nin (UNCHS-Habitat) kurulması" olarak aktarılmaktadır (HABITAT III, 2024). 1976 yılında yapılan Habitat I toplantısının ardından 20 yıl sonra İstanbul'da Habitat II konferansı düzenlenmiştir. Geçen süre zarfında dünya kent nüfusunun %45,1'e yükseldiği görülmektedir. Bu konferansta kalkınmayı güçlendiren sürdürülebilir eylem planlarının yanı sıra herkese yetecek barınma alanlarının sağlanmasına yönelik faaliyetler planlanmıştır. Ayrıca kentleşmenin küresel büyüme için bir fırsat olduğu düşünülmektedir. Bunun için yerel yönetimlere daha güçlü bir rol verilmesi çağrısı ve katılım gücünün tanınması ile ilgili kararlar alınmıştır (HABITAT III, 2024). 17-20 Ekim 2016 tarihleri arasında Ekvador'un Kito kentinde düzenlenen Habitat III Konferansı ile sürdürülebilir kalkınma hedeflerindeki başarının küresel kentleşmenin yönetilmesi ve yönlendirilmesi ile ilişkili olduğu ortaya konulmuştur. Çünkü dünya nüfusunun yarısından fazlası (%54,5) artık kentlerde yaşamaktadır. Bu toplantıda sürdürülebilir kentsel gelişimi konu alan "Yeni Kentsel Gündem" kabul

edilmiştir. Yeni Kentsel Gündem'in maddeleri incelendiğinde kentsel gelişim ve insan yerleşimleri ile ilgili süreçlerde katılımın önemini vurgulayan içeriklerin bulunduğu görülmektedir. Yeni Kentsel Gündem'in ön gördüğü kentsel yapı ve insan yerleşimleri katılımcı bir özellik göstermelidir. Özellikle kentlerde karar alma, planlama ve eyleme geçme süreçlerinde her kesimin anlamlı katılımını sağlayan mekanizmaların geliştirilmesi gerektiğini belirtilmektedir. Öte yandan kentin sosyo-ekonomik kalkınması için fırsatları keşfetmek, sorunları belirlemek ve çözüm üretmek için yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının, özel sektör girişimlerinin, kadınları-engellileri ve gençleri temsil eden oluşumların, yerli halkın, akademik kurumların, dernek ve sendikalarında arasında bulunduğu tüm paydaşların etkili katılım ve iş birliğinin teşvik edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (HABITAT III, 2024; BM Yeni Kentsel Gündem Raporu, 2017).

Brundtland Raporu

İsmi Komisyona Başkanı Gro Harlem Brundtland'tan alan ve Ortak Geleceğimiz Raporu olarak da bilinen Brundtland Raporu, Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu tarafından 1987 yılında yayınlanmıştır. Brundtland Raporu'nda da diğer Birleşmiş Milletler toplantılarında olduğu gibi sürdürülebilir kalkınma için yol gösterici nitelikte kararlar alınmıştır. Bu raporda sürdürülebilir kalkınma kavramı, "gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme kabiliyetinden ödün vermeden, bugünün ihtiyaçlarını karşılayan kalkınma" olarak tanımlanmıştır. Bu tanımla birlikte sürdürülebilir kalkınma kavramının hem mevcut hem de gelecek kuşakların refahını gözetmesi gerektiği vurgulanmıştır (Brundtland Raporu, 1987). Ayrıca raporda, çevresel, ekonomik ve sosyal sorunlar detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Rio Konferansı

Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı, 178 devletin katılımı ile 3-14 Haziran 1992 tarihleri arasında Rio de Janeiro'da toplanmıştır. Bu toplantı sonucunda 5 önemli belge ortaya çıkmıştır. Bunlar, "Gündem 21, İklim Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitliliğin Korunması Sözleşmesi ve Orman Varlığının

Yönetimi, Korunması ve Sürdürülebilirliğine İlişkin Bildiri” şeklinde aktarılmaktadır (Bozlağan, 2004: 232). Rio Konferansı, devletlerin ve insanların önemsendiği kurumlar arasındayeni işbirliği boyutları yaratarak eşitliği vurgulayan küresel bir ortaklık kurmayı amaçlamaktadır. Yeryüzü zirvesi olarak da isimlendirilen bu konferans dünya çevre hareketi açısından önem taşımaktadır. Sürdürülebilir gelişme kavramına vurgu yaparak, katılımcı mekanizmaları ve süreçlerini önce Birleşmiş Milletler’ in ardından da tüm devletlerin ve kurumların benimsemesini sağlamıştır. Bu nokta da Gündem 21’den bahsetmek gerekmektedir. Gündem 21’e “insanlık, tarihsel bir dönüm noktasındadır” cümlesi ile başlanmaktadır. Çünkü içerisinde bulunduğumuz dönemde insanlar küresel ve yerel boyutlarda giderek artış gösteren yoksulluk, açlık, salgın hastalılar, bilgisizlik, cehalet, çevresel sorunlarla mücadele etmektedir. Bu mücadeleden çıkış yolu olarak temel ihtiyaçların karşılanması, yaşam standartlarının iyileştirilmesi, çevrenin korunması ve dünyanın daha iyi bir yönetim ile gelecek kuşaklara aktarılması için küresel ortaklık kavramı gündeme getirilmiştir. Sonuç olarak kapsamlı bir eylem planının hazırlanması önem arz etmektedir (Emrealp, 1998: 27).

Gündem 21’in sürdürülebilir gelişme sorunları kapsamında hedeflerine daha kolay ulaşmasını için Yerel Gündem 21 gündeme gelmiştir. Yerel Gündem 21, katılımı esas alan çok sektörlü bir süreçtir. Gündem 21 için yerel yönetimlerin halka en yakın mahalli idareler olması ve süreçlerin yakından takip edilmesi için önem arz etmektedir (Emrealp, 1998: 27) Türkiye’de Yerel Gündem 21 uygulamaları ilk andan itibaren BM Kalkınma Programı desteği ile Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı’nın gözetiminde gerçekleşmektedir. Yerel Gündem 21, Gündem 21’in eylem planlarının daha aktif bir şekilde gerçekleştirilmesi için yerel ölçekte proje niteliği gösterirken 2001 yılına gelindiğinde projenin ötesine geçerek bir kalkınma programına dönüşmüştür. Ayrıca Türkiye’nin YG-21 programı,

2001 yılında UNDP tarafından, dünyadaki “en başarılı” örnek uygulamalardan biri olarak seçilmiş ve 2002 BM Johannesburg Zirvesi’nde katılımcılara sunulmuştur (Emrealp, 2005: 7).

Birleşmiş Milletler uygulamaları değerlendirildiğinde; politika oluşturma ve karar alma, ülkelerin bilgi ve deneyimlerini paylaşması, uluslararası iş birliği ve diplomatik ilişkilerin yürütülmesi, küresel sorunların dile getirilmesi ve çözümü, sivil toplum ve özel sektörlerin süreçlere katılması gibi konular gündeme gelmektedir. Öte yandan bu konuların çözüme kavuşturulması konusunda ülkelerin ve diğer katılımcıların, aktif katılımı ve etkili bir iş birliği yaklaşımını benimsemesi gerekmektedir. Birleşmiş Milletler uygulamaları ilk aşamada uluslararası ve ulusal düzeyde ele alınmış olup merkezi yönetimler bu noktada başat rol oynamıştır. Zamanla yerel yönetimler süreçlere dahil edilmiştir. Özellikle yerel yönetimlerin sürece dahil edilmesi, yönetimlerin katılımcı mekanizmaları önemsemesine ve uygulama alanlarını genişletmesine katkı sağlamıştır.

Yerel Katılımı Önemseyen Şehir Tasarımı: Cittaslow (Sakin Şehir) Hareketi

Günümüzde teknolojik gelişmelerin varlığı, kitle iletişim araçlarının gelişimi ve geleneksel kültürden popüler kültüre yönelme tüketim odaklı toplum yapısının ortaya çıkmasında etkili olmuştur (Yavuz & Tarhan, 2022: 979). Tüketim olgusunu temel alan küreselleşmenin en büyük getirisi hızlı yaşam ve hızlı tüketimin giderek yaygınlaşmasıdır. Ancak son zamanlarda hızlı yaşam ve hızlı tüketime yönelik tepkiler gündemde kendisine oldukça fazla yer bulmaktadır. Bu tepkiler sonucunda oluşan Slow (Yavaş) Hareketi³ toplumların hayatında önemli bir yer edinen hız faktörüne karşın yerel özelliklerin ve temel değerlerin korunması gerektiğini savunmaktadır. Slow (Yavaş) Hareketi ilk olarak beslenme ve gıda alanını kapsayan yeme-içme kültürü üzerinde etkili olmuştur. Slow Food⁴

3 Slow Movement, Türkçe alan yazında yaygın olarak Yavaş Hareketi olarak kullanılmaktadır.

4 Slow Food, Türkçe alan yazında “Yavaş Yemek” olarak kullanılmaktadır. Slow Hareketi’nin temel çıkış noktasını oluşturan ve son yıllarda yaygınlaşan Fast Food kültürüne karşı konumlanan bir anlayışı temsil etmektedir. Slow

olarak da isimlendirilen bu hareket, Fast Food alışkanlıklarının yeme-içme kültürünü olumsuz etkilediği ve insanları hazır ve hızlı beslenmeye yönlendirerek sağlıklarını tehlikeye attığı gerekçesi ile organik ve sağlıklı beslenmeyi teşvik etmektedir. Slow Food hareketi ile başlayan yavaş hareketi zamanla birçok alana yayılmıştır.⁵ Şehirlerin yaşam kalitelerinin yükseltilirken yerel özelliklerinin ve kimliklerinin korunmak istenmesi anlayışına dayanan Cittaslow hareketi bu alana örnek oluşturmaktadır.

Cittaslow hareketi, uluslararası literatürde İtalyanca “citta” ve İngilizce “slow” kelimelerinin birleşimi olan Cittaslow kavramı ile ifade edilmektedir.⁶ Slow Food hareketinin bir uzantısı olan Cittaslow oluşumu, 1999 yılında İtalya'nın Orvieto şehrinde, eski belediye başkanı olan Paolo Saturnini'nin çalışmaları ile yaygınlaşmaya başlamıştır. Saturnini, kentlerin ulusal ölçekte yaşam kalitelerini artırmak için yerel ve kendilerine özgü kalkınma modellerinin benimsenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu fikir bir süre sonra Slow Food temsilcisi olan Carlo Petrini, Francesco Guida (Bra Belediye Başkanı), Stefano Cimicchi (Orvieto Belediye Başkanı) ve Domenico Marrone (Positano Belediye Başkanı) gibi isimlerin dikkatini çekmiş (Cittaslow, 2024) ve bu isimler yerel bir kalkınma modeli olan Cittaslow hareketinin hayata geçmesi için girişimlerde bulunmuştur. İtalya özelinde başlayan hareket zamana dünyanın birçok ülkesinden de ağa katılım sonucunda uluslararası bir belediyeler birliği hareketine dönüşmüştür.

Cittaslow hareketinin temel sloganı “International Network of Cities Where Living Is Good-Yaşamın Güzel Olduğu Uluslararası Şehirler Ağı”dır. Slow Food yemek hareketinde kullanılan salyangoz

teması Cittaslow hareketinde de karşımıza çıkmaktadır. Sirtında beton binalar taşıyan turuncu bir salyangoz hareketin logosu olarak kullanılmaktadır. Yavaş yemek vurgusundan yola çıkarak yavaş yaşamın kentlere uyarlanması mesajını taşıyan bu logo hareketin tescilli ve ticari markası olarak kullanılmaktadır. Üye şehirler logoyu kentin görsel kimlik çalışmalarında doğrudan kullanmaktadır (Cittaslow, 2024).

Cittaslow hareketinin hızlı kentleşmenin olumsuz etkilerine karşı bir tepki oluşturduğunu söylemek mümkündür. Üye şehirlerin kimliklerini, kültürlerini ve doğal özelliklerini koruyarak sosyo-ekonomik kalkınmasını hedeflemektedir. Genel bir ifade ile Cittaslow, Slow Food hareketinin yavaş felsefesini örnek alarak bunu kentsel politika haline getirmeyi amaçlar. Cittaslow hareketi üye şehirlerde yöre halkına yüksek bir yaşam kalitesi sunma arzusu üzerine inşa edilmiştir. Cittaslow ilk olarak her şehrin yapısına bakarak onları nitelendiren ve eşsiz yapan özelliklerin ne olduğuyla ilgilenmektedir (Radstrom, 2011: 94). Şehirlerin kendilerine özgü yapıları hakkında Beatley şunu belirtmektedir: “Cittaslow şehirleri çeşitli farklı hedeflerin peşinde koşarken, onları birleştiren şey, ortak noktaları, şehirlerinin benzersiz ve farklı yönlerini koruma arzusudur” (Beatley, 2004: 35). Başka bir deyişle her Sakin Şehir'in kendine özgü bir yapısı bulunmaktadır. Bu nedenle Cittaslow hareketi bir yandan şehrin kendine özgü özelliklerini korurken öte yandan yöre halkının yaşamaktan ve zaman geçirmekten keyif alacağı daha iyi bir şehir geliştirmeyi amaçlamaktadır (Radstrom, 2011: 94).

Cittaslow hareketine katılım üyelik esasına dayanmaktadır. Bu katılım gönüllü gerçekleşmektedir. Harekete üye olmak için

Food, gıdaların daha yavaş ve sakın tüketilmesi, yerel ve organik ürünlerin kullanımının teşvik edilmesi, yemeğin hızlıca tüketilen bir meta olmasından ziyade yavaş yavaş ve tüm aşamalarına hâkim olarak tadının çıkarılması gerektiğini öne sürmektedir.

5 Yavaş turizm, yavaş ticaret, yavaş moda, yavaş iletişim ve yavaş işletmecilik bu alanlara örnek olarak gösterilmektedir.

6 Cittaslow kavramı, ulusal literatürde yaygın olarak Yavaş Şehir veya Sakin Şehir kullanımları ile karşımıza çıkmaktadır. Yavaş kelimesi kavram olarak hızlı olmayan, ağır gibi anlamlara geldiği için gelişmekte hızlı olmayan, gelişme sürecinde ağır olan şehir gibi anlamlara gelebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle üye şehirler için gelişmeyen-geri kalan şehir fikrini çağrıştırabileceği düşüncesi ile yapılan çalışmada “Sakin Şehir” kavramının kullanılması uygun görülmüştür.

öncelikle şehirlerin nüfusunun 50.000'den az olması gerekmektedir. Ayrıca üye olmak için başvuru yapacak olan adayların; "Çevre Politikaları, Altyapı Politikaları, Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları, Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkarlara Dair Politikalar, Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim İçin Planlar, Sosyal Dayanışma/Uyum, Ortaklıklar"ı kapsayan 7 temel politika ve 73 alt politikadan oluşan Cittaslow kriterlerine belirli oranda sahip olması gerekmektedir.⁷Cittaslow hareketinin sahip olduğu 7 temel politika üye şehirlerde yaşam kalitesini artırmak, yöre halkının hareketin içerisinde aktif rol almasını sağlayarak katılımcı bir yerel yönetim anlayışı oluşturmak, yerel kalkınmayı sağlamak ve en önemlisi kent ve çevre sorunlarına çözüm üretmek üzere oluşturulmuş bir dizi kriteri bünyesinde barındırmaktadır.

Cittaslow hareketi yerel yönetimlerle eşgüdümlü faaliyet göstermektedir. Cittaslow ünvanı alan şehirler yöre halkının aktif katılımını teşvik etmeyi ve karar alma süreçlerinde yer almasını sağlayan çalışmalar yapmayı taahhüt etmektedir. Çünkü sakin şehir hareketinin temelinde sürdürülebilir ve çevreci kalkınma hedeflerine ulaşabilmek için yerel katılım kritik bir rol oynamaktadır. Görüldüğü üzere topluluk temelli yönetim anlayışını benimseyen Cittaslow hareketi, kentlerin sürdürülebilir bir çevre içinde yaşanabilir olmasını desteklerken aynı zamanda yerel halkın kent yönetimine aktif olarak katılım sağlamasını önemsemektedir. Çünkü yerel yönetim alınan kararların ve üretilen politikaların kabul edilmesi, uygulanabilmesi ve sürdürülebilirliğinin devam etmesi için yöre halkı ile birlikte hareket etmelidir. Bu aşamada aşağıdaki üç unsurun toplumsal ilişkilerde uygulanması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir:

- Toplumsal katılım: Yerel halk, yaşadıkları kentle ilgili karar süreçlerine dahil olmalı ve geleceğe yönelik planlamalarda söz hakkına sahip olmalıdır.
- Toplumsal kabul: Yerel halk, kentin iyiliği ve sürdürülebilirliği için alınan kararları

benimsemeli ve bu konuda aktif görüş bildirmelidir.

- Toplumsal iş birliği: Yerel halk, kentin yönetiminde yerel yönetimlerle birlikte çalışarak dayanışma içinde olmalıdır.

Cittaslow hareketi, bu kavramlar çerçevesinde yerel yönetim ve halk arasındaki iş birliğini teşvik ederken, sahip olduğu kriterleri bu boyutların detaylı olarak ele alındığı örneklerle değerlendirilmektedir.

Türkiye'deki Çalışmalarda Yerel Yönetimler, Dijitalleşme, Katılım ve Cittaslow

Dijitalleşme sürecinde, yerel yönetimlerde katılım mekanizmalarındaki değişimleri ele alan akademik tezler, Türkiye'de konuyla ilgili yapılan çalışmaların önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bu noktadan hareketle, makale kapsamında, Yüksek Öğretim Kurumu Tez Kataloğu'nda ve makale yayınlanan (Dergipark, Academia.edu) platformlarda taramalar gerçekleştirildi. Bu çerçevede, "dijital iletişim", "dijital katılım", "yerel yönetimlerde katılım", "yerel yönetimlerde dijitalleşme", "Cittaslow ve yerel yönetimler" gibi anahtar sözcükler kullanılarak yapılan tarama sonucunda konuyla ilgili temel çalışmalara ulaşıldı.

Yapılan taramalar sonucunda, yerel yönetim ve dijital iletişim konulu, yüksek lisans ve doktora düzeyinde tez çalışmalarına ve ilgili makalelere erişilerek incelendi. Apaydın'ın "Yeni iletişim teknolojileri, dijital katılım pratikleri ve yerel yönetimler: Kağıthane Belediyesi örneği" başlıklı doktora tez çalışması, yerel yönetimlerin kullanmış olduğu yeni iletişim teknolojilerinin yurttaş katılımı üzerindeki etkisini konu edinmiştir. Yerel yönetimlerin dijital medyayı kullanma pratiklerinin katılım süreçlerine ve yerel yönetimin yönetim politikalarına etkilerinin boyutunun açıklanması ise araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Apaydın'a göre, yerel yönetimlerin yeni iletişim araçlarını yaygın olarak kullanması ile birlikte

7 Cittaslow hareketi kapsamında yer alan bu 7 politika kendi içerisinde bir dizi kriter barındırmaktadır. Bu kriterler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz.: www.cittaslow.org

yurttaşların geleneksel iletişim yollarını kullanma sıklığının azaldığı saptanmıştır (Apaydın, 2023). Düz'ün, "Dijital gelişmeler ve yurttaş katılımında dönüşüm: yükselen dijital katılım pratikleri" başlıklı yüksek lisans tez çalışması dijitalleşme kavramı özelinde kendilerini ilgilendiren süreçlere aktif katılım sağlayan yurttaşların varlığının önemine değinmektedir. Düz'e göre, dijitalleşme, bireylerin mekân ve zamana bağlı olan fiziksel sınırlardan uzaklaşarak dijital katılım gösterebildikleri ve aktif yurttaşlık pratiklerini geliştirdikleri bir ortam oluşmasına zemin hazırlamıştır (Düz, 2021). Özden'in kaleme aldığı, "Katılımcı demokrasi ve yerel yönetimlerde katılım: Trakya örneği" başlıklı doktora tez çalışması, karar alma süreçlerinde vatandaş katılımının demokratik süreçler için önemi vurgulanmaktadır. Buna göre, vatandaşların katılımını destekleyen katılım mekanizmalarının tasarlanması ve uygulanması hususunda yerel seçilmişlerin ve yerel bürokratların bakış açıları, katılım süreçlerinin nasıl planlandığı ve ne kadar etkin çalıştığına değerlendirilmesi araştırmacının amacını oluşturmaktadır (Özden, 2020). Ayaz, "Yerel yönetimlerde dijitalleşme ve e-Belediyecilik: Dünya ve Türkiye örnekleri" başlığını taşıyan yüksek lisans tez çalışmasında, dünyadaki e-belediyecilik örneklerinden yola çıkarak Türkiye'deki büyükşehir belediyelerini e-belediyecilik özelinde incelemiştir. Türkiye'deki büyükşehir belediyelerinin web siteleri aracılığı ile sunduğu hizmetleri, "tekyönlü bilgi akışı", "karşılıklı veya çift yönlü iletişim" ve " çevrimiçi işlemler" kavramlarını dikkate alarak değerlendirmiştir. Ayaz'a göre, dijitalleşme ve e-belediyecilik sürecinde yerel yönetimlerin yaşadığı değişim ve dönüşümlerin hizmet sunumlarının gelişmesine, etkileşimin artmasına ve yurttaş katılımının teşvik edilmesine olumlu katkılar sunmuştur (Ayaz, 2024). Özüpek, "Belediyelerin halkla ilişkiler çalışmalarında internet kullanımı: büyükşehir belediyeleri web siteleri üzerine uygulamalı bir çalışma" başlıklı makalesi belediyelerin internet kullanımını, sahip oldukları web siteleri üzerinden değerlendirmektedir. Günümüzde birçok kurumda olduğu gibi belediyelerde halkla ilişkiler amaçlı özellikle tanıma ve tanıtma faaliyetlerinde interneti kullanmaktadır. Özüpek'e göre araştırmasına

örneklem olan büyükşehir belediyelerinin web sitelerini halkla ilişkiler amaçlı kullandığı ancak tanıma ve tanıtma faaliyetlerinde ciddi eksikliklerin bulunduğunu saptamıştır (Özüpek, 2010).

Yapılan taramalar sonucunda Cittaslow ve yerel yönetimler konulu çalışmalar ise şöyledir: Ekincek'in kaleme aldığı, "Sakin şehir (Cittaslow) yöneticilerinin sakin şehir hareketine ve sürdürülebilirliğeyönelikdeğerlendirmeleri" başlıklı çalışması Türkiye'de son yıllarda gelişim gösteren sakin şehir hareketini kapsamaktadır. Yapılan çalışmada sakin şehir hareketinin sürdürülebilirliği için yerel yöneticilerin rolüne vurgu yapılmıştır (Ekincek, 2014). Özmen tarafından TÜBİTAK projesi olarak yürütülen, "iletişim çağında frene basmak: yavaş şehirlerin çevre iletişimi bağlamında analizi, çevresel toplumsal katılım, iş birliği ve uzlaşma stratejilerinin yavaş şehirlerde nasıl sağlandığının belirlenmesine yönelik bir araştırma" başlıklı çalışmada Türkiye'deki sakin şehirler çevre iletişimi kapsamında değerlendirilmiştir. Bu çalışma da toplumsal katılım, iş birliği ve uzlaşma dinamiklerinin işleyiş süreçlerinin yavaş şehirlerde nasıl belirlendiği saptanmıştır (Yüksel Özmen vd., 2017). Öztürk ve arkadaşlarının "Cittaslow (sakin şehir) yaklaşımının sürdürülebilir yerel kalkınmaya etkisi: Şavşat örneği" başlığını taşıyan çalışmasında, 2015 yılında sakin şehir hareketine üye olan Şavşat'ta Cittaslow hareketinin sürdürülebilir yerel kalkınma kapsamında ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri incelenmiştir. Karma yöntem kullanılan çalışmada yerel halk ile anket yapılırken, kriterlerin uygulanabilirliğinin denetlenmesi için puanlama cetveli geliştirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre Şavşat'ta Cittaslow hareketinin yansımalarının olumlu olduğu ancak etkisinin orta düzeyde hissedildiği saptanmıştır (Öztürk vd., 2023). Şengün tarafından, "Yavaş şehir (Cittaslow) hareketi, farklı bir markalaşma: Şavşat örneği" başlıklı çalışmasında Şavşat'ın sakin şehir ünvanını aldıktan sonra kentte nelerin değiştiği ve kentte yaşayanların bu durumun ne kadar farkında olduğunu ele almıştır. Derinlemesine görüşme sonucu elde ettiği bulgular doğrultusunda, halkın Cittaslow hareketine üye olmayı sessizlik ve güvenlik olarak algıladıklarını belirtmiştir. Ayrıca

yerel halk ile yönetim arasında tam bir iş birliğinin sağlanmadığını ve halkın bunu sahiplenmesi için daha fazla çalışılması gerektiğini ifade etmiştir (Şengün, 2018: 220).

Genel olarak, Türkiye örneğinde, yerel yönetimler, dijital iletişim ve yerel katılım ile ilgili yapılan çalışmalarda, çoğunlukla belediyelerin dijital iletişim teknolojilerini kullanımı ve Cittaslow hareketinin yerel yönetim yapılanması ve uygulamalarına etkileri ele alınmıştır.

Dijitalleşme ve Yerel Yönetimlerde Katılım Mekanizmaları: Şavşat Örneğinde Bir Değerlendirme

Makalemizin bu bölümünde; araştırmanın yöntemi, kapsamına ilişkin bilgiler ve araştırma sonucunda elde ettiğimiz bulgulara yer verilmektedir. Araştırma kapsamında, daha önce de belirttiğimiz gibi, Şavşat Belediyesi web sitesinde bulunan “Haberler” sekmesi içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Söz konusu inceleme; “Yerel Katılım Aşamaları”, “Yerel Katılımın Alanları”, “Yerel Katılımın Niteliği”, “Yerel Katılım Mekanizmaları” başlıklı temalardan hareketle yapılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, MAXQDA 2020 programı kullanılmıştır.

Türkiye’de Eylül 2024 itibarıyla Cittaslow hareketine üye olan 25 adet sakin şehir bulunmaktadır. 973 ilçeyi kapsayan İlçe Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları (SEGE)-2022 çalışmasında, ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişliklerini ölçen 56 değişken⁸ kullanılmış olup analiz sonucunda, ilçeler 6 gelişmişlik kademesine göre gruplandırılmıştır (Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması

Araştırmaları [SEGE], 2022).⁹ Analiz raporunda Türkiye’deki sakin yerleşim yerlerinin genellikle 3., 4. ve 5. düzey gelişmişlik kademesinde yer aldığı görülmektedir. Cittaslow’un, yerel potansiyelleri hayata geçirerek, yöre halkının girişimi ve katılımı ile kalkınmaya önem verdiği bilinmektedir. Bu durumun Cittaslow beldeleri arasında gelişmişlik düzeyi en az olanlar için daha önemli olduğu varsayılmaktadır. Buna göre çalışmamızda, Türkiye’deki sakin şehirler arasında gelişmişlik düzeyi en düşük değerlere sahip 10 sakin şehir belirlenmiştir.¹⁰ Bu şehirler arasında yer alan Şavşat, aşağıda ayrıntılı biçimde belirtildiği gibi gerek sahip olduğu sosyo-ekonomik özellikleriyle gerekse yerleşim yeri ve yöreyle ilgili yaşanan sorunların ve çözüm yollarının, yurttaşların katılımıyla kamusal biçimde tartışılması, söz konusu tartışmalarda yüz yüze iletişimin yanı sıra hem geleneksel medyadan hem de dijital medyadan etkin biçimde yararlanılması gibi yerel yönetimler-kamusal iletişim-yurttaş katılımı başlığı altındaki olgu ve olayların incelenmesi bakımından özgün örnekler sunan bir beldedir. Bu nedenle çalışmamızda, Cittaslow şehirleri arasında yer alan Şavşat, örnek olay-vaka analizi yönteminden yararlanılarak incelenmektedir.

Doğu Karadeniz bölgesinde yer alan Şavşat ilçesi Artvin iline bağlıdır. Coğrafi yapısı itibarıyla engebeli bir yapıya sahiptir. İlçede tarım alanlarını sınırlı olması, sanayi tesislerinin olmaması ve diğer sektör kollarına yönelik yapılanmanın bulunmaması istihdam olanaklarının yetersiz kalmasına sebep olmuştur. İlçe ekonomisi büyük oranda tarımsal üretim ve hayvancılığa dayanmaktadır (Şavşat Belediyesi, 2024). Ancak

8 SEGE (2022) Raporu’na göre ilçelerin sınıflandırılmasında etkili olan değişkenler; “Demografi Değişkenleri, İstihdam ve Sosyal Güvenlik Değişkenleri, Eğitim Değişkenleri, Sağlık Değişkenleri, Rekabetçilik Değişkenleri, Yenilikçilik Değişkenleri ve Yaşam Kalitesi Değişkenleri”dir. Bu değişkenlerin kendi içerisinde alt değişkenlere ayrılması sonucu raporlamada toplam 56 değişkenden yararlanılmıştır.

9 Gelişmişlik düzeylerine göre oluşturulan gruplandırmada; “birinci kademe 67, ikinci kademe 173, üçüncü kademe 175, dördüncü kademe 215, beşinci kademe 222 ve altıncı kademe 121 ilçe” bulunmaktadır. Birinci kademe gelişmişlik düzeyi yüksek olan ilçelerden oluşurken, altıncı kademe en düşük gelişmişlik düzeyine sahip olan ilçelerden oluşmaktadır.

10 Bu ilçeler; “Ahlat, Halfeti, Gündül, Arapgir, Göynük, Mudurnu, Şavşat, Daday, Uzundere ve Perşembe” olarak belirlenmiştir.

son dönemlerde bazı sektörlerle yönelik ilgi kaybının yaşandığı yerel yönetimler tarafından ifade edilmektedir.¹¹ 1927'den 1980'li yıllara kadar Şavşat'ta kır nüfusunun kent nüfusundan fazla olduğu saptanmıştır. Kent nüfusunun, kır nüfusunu geçtiği tek zaman diliminin ise 2014 yılı olduğu görülmektedir. Ancak nüfus bilimsel özelliklerine göre Şavşat'ın, Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren hem kent hem de kır nüfusunda büyük oranda azalma yaşadığını ve göç veren bir ilçe yapısına sahip olduğunu söylemek mümkündür. Bu nedenle ilçenin yerel kalkınma planlarında dokusu bozulmamış güzellikleri ve yerel kimliği üzerinden turizm sektörünün canlandırılması önemli bir rol oynamaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda dönemin kaymakamının yönlendirmesi ve DOKA Kalkınma Ajansı ile Şavşat Belediyesi'nin girişimleri ile sakin şehir hareketine üyelik için 2014 yılında çalışmalara başlanmıştır. Sakin şehir hareketi ile sürdürülebilir bir yerel kalkınma sağlamayı amaçlayan Şavşat başvuru sürecinde bir dizi projeler yapmış ve yapacak oldukları projelerinde taahhüdünü vermiştir. Ulusal ve uluslararası komitenin yerinde yapmış olduğu incelemeler sonucunda, 2015 yılında İtalya'nın Abbiategrosso kentinde yapılan toplantıda sakin şehir unvanı almaya hak kazanmıştır (Şengün, 2021: 214). Ancak son yıllarda Artvin'de adından sıkça söz ettiren HES ve maden ocaklarının Şavşat'ta da faaliyet göstermek için keşif yapmak istemesi Cittaslow hareketinin varlığını tehlikeye atmaktadır. Bu girişim, Cittaslow hareketi ile ivme kazanan, yerel

kimliğini ve dokusunu koruyarak kalkınma planları yapan yerel yönetimler ve yöre halkı tarafından tepki ile karşılanmıştır.¹² Hem yerel yönetimler hem de yöre halkı seslerini duyurabilmek için geleneksel ve dijital katılım araçlarından yararlanmışlardır. Bu süre zarfında yerel yönetim ve yöre halkının iş birliği içerisinde hareket etmesi için yerel katılım mekanizmalarının ne kadar önemli olduğu bir kere daha anlaşılmiştir.

Yöntem

Makalede, "Cittaslow-sakin şehir" niteliğine sahip olan Şavşat ilçesinde, yerel yönetimler-kamusal iletişim-yurttaş katılımı başlığı altında yer alabilecek olgu ve olayların örnek olay-vaka analizi yönteminden yararlanılarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında, konuyla ilgili bilgi, belge, çeşitli kaynaklar, akademik tez ve eserlerden yararlanılmıştır. Bunun yanı sıra, içerik analizi ve derinlemesine görüşme yöntemi ile veri elde edilmiştir.

Örnek olay-vaka analizi, bir kişi, durum, olgu, organizasyon, örgüt ya da nesnenin ayrıntılı ve derinlemesine incelenmesi amacıyla kullanılmaktadır (Yin, 1994:13; Gürbüz & Şahin, 2015: 108). Örnek olay-vaka analizinde hem nicel hem de nitel veriler elde edilmektedir. Bu amaçla daha detaylı bilgilerin elde edilmesi için örnek olay-vaka analizi ile içerik analizi ve derinlemesine görüşme yöntemi bir arada kullanılmıştır.

11 Şavşat Belediyesi'nin web sitesinde bulunan "Kent Rehberi- Ekonomi" sekmesinde ilçede bazı sektörlerle yönelik ilgi kaybı bulunduğu ve bunların teşviki için çalışmaların yapıldığı ifade edilmiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz.: <https://www.savsat.bel.tr/tr/p/620395610f406c0acc238e63/ekonomi>.

12 İlk olarak 2009 yılında Artvin'in Şavşat ilçesinde HES kurulması ile ilgili rapor hazırlanmıştır. Bu sürecin en başından itibaren yerel yönetim ve yerel halk HES'lerin bölgedeki biyoçeşitliliğe ve yerel dokuya zarar vereceği gerekçesi ile duruma tepki göstermiştir. 2015 yılında Cittaslow hareketine üye olan Şavşat için ilçede kurulması planlanan HES söz konusu bile olmamaktadır. Çünkü HES'ler Cittaslow hareketinin kriterlerine ters düşmektedir. Bu sebeple 2020 yılında dönemin Belediye Başkanı Nihat ACAR, "Cittaslow International Başkanı Stefano Pisani tarafından belediyeye ve Artvin Valiliği'ne ihtarname çekildiğini" dile getirmiştir. Komite tarafından, ilçe de olası bir HES kurulması halinde Cittaslow üyeliğinin askıya alınacağı belirtilmiştir. Türkiye'deki Cittaslow hareketinin temsilcileri ve ekolojik hareketi destekleyen kuruluşlar da bu duruma tepki göstererek ulusal bilinç oluşturmaya çalışmıştır. Bu mücadele sonucunda Danıştay 6. Daire kararı ile HES projesi iptal edilmiştir. Ancak bu karara rağmen HES projesi için bölgeye keşif yapmaya gelen ekipler, konunun tekrar gündeme gelmesine sebep olmuştur. Şavşat yerel yönetimi ve halkı bu konuda ortak hareket ederek gerek yerel basına gerekse ulusal basına konuyu taşımıştır. Hatta önceki dönem Belediye Başkanı Nihat Acar, 2023 yılında halkı bilgilendirme toplantısı yaparak konu ile ilgili halkın nabzını tutmuştur.

Kerlinger'a göre içerik analizi insanların davranışlarını doğrudan gözlemleyerek veri elde etmekten ziyade bir çözümleme tekniğidir. Bu yöntemde araştırmacı kişilerin davranışlarını gözlemleyerek ya da onlara önceden yapılandırılmış sorular yönlendirmek yerine bireylerin ortaya koydukları iletişim materyallerini ele alarak inceleme yapmaktadır (Kerlinger, 1964: 544). Daha açık bir ifade ile içerik analizi yönteminde kitaplar, web siteleri, resimler, videolar ya da yasalar gibi kayıtlı olan insan iletişimlerinin çıktıları incelenmektedir (Babbie, 2013: 295). Geray (2014) içerik çözümlemesini "iletişimin açık içeriğinin nicel betimlemesi için kullanılan sistematik ve nesnel bir araştırma tekniği" olarak tanımlamaktadır. İçerik çözümlemesi ile ilgili tanımları ve içeriklerini çoğaltmak mümkündür. Ancak Geray'ın yapmış olduğu içerik çözümlemesi tanımı aynı zamanda yöntemin önemli özelliklerine de vurgu yapmaktadır. Buna göre; "açık içeriğin çözümlenmesi, sistematik bir araştırma tekniği olması, nesnel olması ve nicel betimleme yapılması" içerik çözümleme yönteminin belirgin özellikleri olarak belirtilmektedir (2014: 136).

Çalışmada, Şavşat Belediyesi websitesinde bulunan "Haberler" sekmesi içerik analizi yönteminden yararlanılarak incelenmiştir. Web siteleri, yerel yönetimin halka ulaşmak ve icraatlarını anlatmak için kullandığı araçlardan biridir. Web sitesinde yer alan "Haberler" kısmı ise belediyenin yapmış ve yapacak olan etkinliklerle ilgili olarak bilgilerin paylaşıldığı, ilçede yaşayan yurttaşların katılımını sağlamak amacıyla duyuruların yapıldığı ve güncel olaylara yer verildiği bir alandan oluşmaktadır. Bir başka deyişle, belediyenin yurttaşla sağladığı çeşitli kapsamdaki hizmetler ile yurttaşın katılımı konusundaki etkinlik ve siyasa oluşturma sürecine ilişkin duyuru ve bilgilendirmelerin bulunduğu, belediye-yurttaş iletişim ve etkileşiminin anlaşılması, araştırılması bakımından önemli bir mecradır. Bu çerçevede, çalışmada, "Haberler" sekmesi; "Yerel Katılım Aşamaları", "Yerel Katılımın Alanları", "Yerel Katılımın Niteliği", "Yerel Katılım Mekanizmaları"¹³ başlıkları altındaki temalara ayrılarak

incelenmiştir. Çalışmada, 1 Nisan 2019 – 31 Mart 2024 tarihleri arasında kalan beş yıllık dönemde, Şavşat Belediyesi kurumsal web sitesindeki bilgiler ve paylaşımlar incelenmiştir. Söz konusu dönemde, bir yerel seçim gerçekleşmiştir ve bu döneme ilişkin verilerin araştırma kapsamında incelenmesi de çalışmaya ayrı bir özellik katmaktadır.

Çalışmamızda yararlanılan bir diğer yöntem olan derinlemesine görüşmede, katılımcıların bir konu hakkındaki düşüncelerini öğrenmek için araştırmacı katılımcılara sorular sormaktadır. Araştırmacı önceden soru formu hazırlayabildiği gibi görüşmenin seyrine göre bu soru formuna yeni sorular ekleyerek konuyu derinlemesine inceleme imkanına sahip olmaktadır. Derinlemesine görüşme yönteminin çeşitli avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır. Araştırmacının, katılımcıların tepkilerine göre konunun daha ayrıntılı incelenmesine imkân tanıyan ilave sorular sorma becerisine sahip olması gerekmektedir. Ayrıca derinlemesine görüşme yöntemi, anketlerde yer alan, genelde şıklar işaretlenerek verilen yanıtlardan daha ayrıntılı ve açıklayıcı olmaktadır. Bu özelliği ile söz konusu yöntem, anketler yoluyla toplanan verilerin daha derinlemesine yorumlanmasını da sağlamaktadır. Öte yandan görüşmenin planlı yapılmaması, araştırmacının görüşme sürecini yönetecek bilgi ve beceriye sahip olmaması gibi durumlar ise dezavantaj yaratmaktadır (Burns ve Bush, 2006: 221). Çalışmamızda, derinlemesine görüşme yönteminin kapsamında ise Şavşat Belediyesi'ne ait kurumsal web sitesinin kullanımından sorumlu olan katılımcıya aşağıda yer alan soruları yönlendirmiştir:

1. Yerel yönetimlerde halk katılımı için ne düşünüyorsunuz?
2. Yerel yönetimlerde halkın yönetime katılımı için hangi araç ve ortamları kullanıyorsunuz?
3. Şavşat Belediyesinin web sitesi ile ilgili bilgi verir misiniz?
4. Şavşat Belediyesi'ne ait olan web sitesi hangi

13 Yerel Katılım Mekanizmalarına yönelik sınıflandırmada "İzci, 2014; Bayrakçı ve ark., 2018; Erdoğan, 2019" çalışmalarından yararlanılmıştır.

birim tarafından yönetilmektedir?

5. Web sitesinde hangi konularda ve ne sıklıkta bilgi paylaşımı yapıyorsunuz?
6. Websitelerinin halkın kararlara katılımı için önemi hakkında ne düşünüyorsunuz?
7. Şavşat Belediyesi'ne kurumsal bir değer kazandıran Cittaslow hareketi sonrasında kurumsal web sitesinde değişiklikler yapıldı mı?
8. Cittaslow hareketi ve halkın yönetime katılımı ile ilgili ne söylersiniz?

Bulguların Analizi

Şavşat Belediyesi Web Sitesi'nin İçerik Analizi ve Örnek Olay İncelemesi

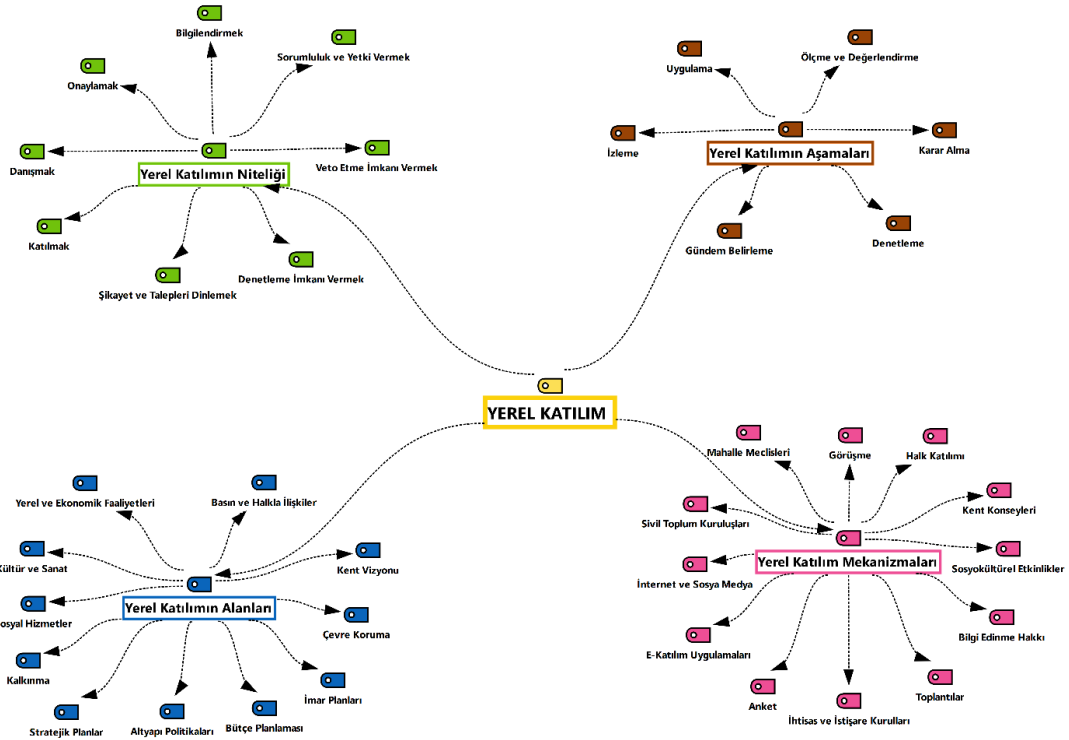
1 Nisan 2019 – 31 Mart 2024 tarihleri arasında Şavşat Belediyesi'nin web sitesinde yer alan "Haberler" sekmesi içerisinde yöre halkının bilgisine sunulan toplam 207 haber olduğu saptanmıştır. Bu haberler yerel yönetimin teşviki ile katılım doğrultusunda incelenmiş olup MAXQDA 2020 nitel analiz programı ile analiz edilmiştir. Web

sitesinde yer alan içeriklere yönelik temaların ve alt kodların oluşturulmasında "İzci, 2014; Bayrakçı ve ark., 2018; Erdoğan, 2019" çalışmalarındaki yerel katılım unsurlarından yararlanılmıştır. Buna göre; yapılan analiz sonrasında 4 tema ve 37 kod elde edilmiştir. Bu temalar ve temalara ait alt kodlar aşağıda aktarıldığı gibidir:

Şavşat Belediyesi'nin web sitesinde yapılan içerik analizinde ilk olarak "Yerel Katılımın Aşamaları" dikkate alınmıştır. Yerel katılım aşamaları ile ilgili Şavşat Belediyesi'nin web sitesinde gündem belirleme, karar alma, uygulama, izleme, ölçme ve değerlendirme ve denetleme unsurlarına ait içerikler saptanmıştır. Web sitesi incelendiğinde yerel yönetimin özellikle gündem belirleme ve karar alma aşamalarında sık sık yöre halkı ile bir araya gelerek etkileşim halinde olduğunu söylemek mümkündür. İkinci olarak "Yerel Katılımın Alanları" konusuna değinilmiştir. Buna göre web sitesinde yöre halkının paylaşımına sunulan haberler konu ve içerik bakımından analiz edilmiştir. Haberler içerik olarak altyapı politikaları,

Şekil 1

Yerel Katılım Unsurları¹⁴

14 Yerel katılımın unsurları ile ilgili temaların oluşturulmasında öne çıkan haberler ile ilgili örnekler, paylaşılan haberlerin içerikleri bölümünde aktarılmıştır.

yerel ve ekonomik faaliyetler, kalkınma, sosyal hizmetler, kültür sanat ve çevre koruma konularına ağırlık vermektedir. Analizin üçüncü aşamasında “Yerel Katılımın Niteliği” değerlendirilmiş olup web sitesinde yöre halkının bilgisine sunulan haberlerin paylaşım amaçları incelenmiştir. Buna göre; yerel yönetimlerin yöre halkını bilgilendirme, şikâyet ve talepleri değerlendirme, fikir danışma, katılım sağlama, onay alma, denetleme imkânı verme, alınan kararları veto etme, sorumluluk ve yetki verme gibi amaçlarla haber ve bilgi paylaştığı görülmektedir. Analizin son aşamasında “Yerel Katılım Mekanizmaları” incelenmiş olup yerel yönetimin teşviki ile yöre halkı katılımının web sitesine yansımaları değerlendirilmiştir. Yerel katılım mekanizmaları halkı belirli bir süre için yönetmek üzere yönetime gelen siyasal aktörlerin yöre halkı ile iletişim kurmasını sağlayan unsurlardır. Bu unsurların aktif kullanımı, yerel yöneticilerin halkla yakın ilişkiler kurmasına, dilek, istek ve şikâyetleri doğrudan öğrenmesine, halkın alınan kararlara ortak olduğunda bu kararların uygulanması hususunda destekleyici rolde olmasına katkı sağlamaktadır. Buna göre yerel yönetim ve yöre halkının etkili iletişim kurması için gerekli olan mekanizmaların Şavşat Belediyesi tarafından kullanıldığını söylemek mümkündür.

Ayrıca Şavşat Belediyesinin web sitesinde yer alan içerikler nicel olarak analiz edildiğinde katılım unsurları olarak değerlendirilen verilerin sayısal analizi yapılmıştır. Buna göre 1 Nisan 2019 – 31 Mart 2024 tarihleri arasında paylaşılan toplam 207 haberin 195’inin katılım mekanizmaları ile ilişkisinin

olduğu saptanmıştır. Söz konusu haberlerin konusu ve yüzdeleri Tablo 2’de yer almaktadır:

- Yerel yönetimin web sitesini kullanım pratikleri katılımın aşamaları, alanları, niteliği ve mekanizmaları açısından analiz edilmesi sonucunda web sitesinde en fazla 80 haber ile belediye başkanının özel gün ve haftaları hatırlatıcı nitelikte paylaştığı içeriklere yer verildiği görülmektedir. Belediye Başkanı, “Anneler Günü, Babalar Günü, Gaziler Günü, Yerli Malı Haftası, Dünya Çocuk Hakları Haftası” gibi özel gün ve haftaları kutlamak için yöre halkına yönelik mesajlar yayınlarken aynı zamanda “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı” gibi milli bayramlarımızı kutlamaya yönelik mesajlarda yayınladığı görülmektedir.¹⁵

19 MAYIS 2023
Belediye Başkanımız Sayın Nihat Acar 19 Mayıs
Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı
Mesajı Yayınladı

19 EYLÜL 2019
Belediye Başkanımız Sayın Nihat Acar Gaziler
Günü Mesajı Yayınladı

Tablo 2

Şavşat Belediyesi Paylaşılan Haberlerin İçerikleri ve Haber Sayısı

	Haber Sayısı	Yüzde %
Çocuk Belediyesi Faaliyetleri	13	6,67
Kurumsal Ziyaretler	13	6,67
Şeffaf Belediyecilik (Hesap Verebilirlik ve..)	6	3,08
Sosyal Hizmet	11	5,64
Yerel Kimlik Oluşumu	4	2,05
Etkinlik	48	24,62
Toplantı	9	4,62
Proje	11	5,64
Özel Gün ve Haftaları Hatırlatıcı İçerik	80	41,03

15 Araştırmada yer alan görsel ve resimler Şavşat Belediyesi web sitesi <https://www.savsat.bel.tr/tr>. ‘den gerekli izinler alınarak kullanılmıştır.

• Etkinlikler yerel yönetimin teşviki ile katılıma imkân sağlayan katılım mekanizmalarıdır. Bu etkinlikler sayesinde yöre halkı ve yerel yönetim sık sık bir araya gelerek etkileşim kurma imkanına sahip olmaktadır. Web sitesinde ikinci olarak 48 haber ile yöre halkını ilgilendiren etkinliklerin duyurumuna yer verilmiştir.

31 AĞUSTOS 2019
Şavşat Belediyesi, Tarımsal Kalkınma ve
Üretim Faaliyetleri Tanıtım Programı
Düzenledi

30 EYLÜL 2019
Cittaslow Pazarı ve Ahilik Haftası Kutlamaları
İlçemizde Renkli Görüntülere Sahne Oldu

03 MART 2022
Şavşat Aşkına Türküler Yeniden Söyleniyor

• Kurumsal ziyaretler yerel yönetim ve yöre halkı etkileşimi olumlu anlamda etkileyen bir diğer katılım mekanizmasıdır. Kurumsal ziyaretleri yerel yönetimin yapmış olduğu ziyaretler ve yerel yönetime yapılan ziyaretler olarak aktarmak

08 MAYIS 2019
Ardanuç Belediye Başkanından Şavşat
Belediye Başkanına Ziyaret

12 HAZİRAN 2019
DOKAP Başkanı Mengi Şavşat'ı Ziyaret Etti

14 EKİM 2019
TBMM Tıbbi Aromatik Bitkiler Komisyonu
Heyeti Şavşat'ı Ziyaret Etti

mümkündür. Şavşat Belediyesi'nin web sitesinde kurumsal ziyaretler ile ilgili 13 haber içeriği bulunmaktadır.

• Yerel yönetimleri diğer yönetim birimlerinden ayıran bir takım özel oluşumlar bulunmaktadır. Şavşat'ın sahip olduğu Şavşat Çocuk Belediyesi¹⁶ bu duruma örnek teşkil etmektedir. Şavşat Belediyesi'ne bağlı olarak faaliyet gösteren Şavşat Çocuk Belediyesi'nin yapmış olduğu etkinliklere örnek teşkil eden içerikler aşağıdaki gibi aktarılmaktadır.

13 HAZİRAN 2023
Artvin'in Tek Çocuk Belediyesi Yeni Başkanını
Seçti

20 EKİM 2021
Cittaslow Kardeş Şehirler Arasında Mektupla
Kültür Köprüsü Kuruldu

10 NİSAN 2022
Şavşat Çocuk Belediye Meclisi ve Belediye
Meclisi Birlikte Toplandı

16 Çocuk Belediyesi, Türkiye'nin ilk sakin şehri olan Seferihisar'da dönemin başkanı Tunç Soyer tarafından 2011 yılında hayata geçirilmiş bir projedir. Çocuk Belediyesi, çocuk dostu kentler yaratmak ve yerel yönetim süreçlerinde çocukların aktif rol oynamasını sağlamak amacıyla yola çıkmıştır. Seferihisar'da başlayan bu harekete Türkiye'de birçok kent katılım sağlamıştır. Artvin Şavşat Çocuk Belediyesi de bu kentlerden biridir. Çocuk Belediyeleri'nde katılım yerel yönetimlerdeki katılım mekanizmaları ile benzer seyir göstermektedir. Çocuk Belediyesi de Çocuk Meclisi Yönetmeliği kapsamında belediye başkanı seçmekte, üyeler oluşturmakta ve etkinlikler gerçekleştirmektedir. Daha ayrıntılı bilgi için bkz.:<https://savsatcocukbelediyesi.com/>

• Yerel yönetimler zaman zaman şehir ile ilgili yapılan ve yapılması planlanan projelerin duyurumunu web sitesi aracılığıyla yapmaktadır. Şavşat Belediyesi'nin web sitesinde "Projeler" ismiyle bir sekme bulunmaktadır. Bu sekmede şehir ile ilgili hayata geçirilen projelerin duyurumu yapılırken, yapılması planlanan projelerin detayları yöre halkı ile paylaşılmaktadır. Web Sitesi incelendiğinde Şavşat Belediyesi'nin projeleri konu alan 11 haber paylaştığı görülmektedir.

01 HAZİRAN 2022
Yöresel Ürünler Satış Ofisi Projesi Protokolü İmzalandı

11 HAZİRAN 2019
Şavşat Belediyesi Tarımsal Kalkınma Projesini Hayata Geçiriyor

• Birden fazla kişi ya da grubun gündem ile ilgili konuları görüşmek için bir araya geldiği oluşumları temsil eden toplantılar yerel yönetimler için önemli bir rol oynamaktadır. Şavşat Belediyesi'nin web sayfasında yapılan toplantılar ile ilgili 9 haber içeriğinin paylaşıldığını söylemek mümkündür. Bu toplantıların bir kısmının halkı bir konu hakkında bilgilendirmek ya da halkın görüşünü almak için yapıldığı saptanırken bir kısmının yerel yönetimi ilgilendiren önemli protokol ve anlaşmalarla ilgili olduğu belirlenmiştir.

31 ARALIK 2019
Şavşat Belediyesi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Üyelik Bilgilendirme Toplantısı Düzenledi

06 AĞUSTOS 2021
Başkan Acar Halkı Bilgilendirme Toplantısı Düzenledi

09 OCAK 2020
Başkan Acar: 2018'de Yaşayan Şehir Ödüllü Alan İlçemizi Yaşatan Şehir Ödülüne Hazırlıyoruz

10 HAZİRAN 2022
ÇOKAB Toplantısı Şavşat Belediye Başkanlığı Ev Sahipliğinde Şavşat'ta Gerçekleşti

• Yerel yönetimlerin öncelikli hedeflerinden birisi olan sosyal hizmet Şavşat Belediyesi tarafından da önemsenmiş ve yöre halkına yönelik hizmetler yöneticiler tarafından hayata geçirilmiştir. Web Sitesi incelendiğinde hizmet konusuyla ilgili 11 haber paylaşıldığı görülmektedir.

• Yerel yönetimler seçimle görev süresi başlayan ve seçimle görev süresi sona eren mahalli idarelerdir. Yöre halkı kendisini temsil etmesi ve yönetmesi amacıyla yöneticileri seçmektedir. Yöre halkı yerel yönetimlerin görev süresi boyunca açık, şeffaf ve güvenilir bir yönetim anlayışı göstermesini başka bir deyişle şeffaf belediyeçilik örneği sergilemesini beklemektedir. Şeffaf belediyeçilik faaliyetlerinin

05 ARALIK 2023
Şavşat Belediyesi'nden Yeni Evlenen Çiftlere Kiyafet Desteği

21 MAYIS 2021
Şavşat Belediyesi'nden Yeni Doğan Bebeklere Hos Geldin Mektubu

22 MART 2022
Başkan Acar, Şavşat Belediyesi'nin 3 Yılda Yaptıklarını Anlattı

17 TEMMUZ 2019
İtalya'dan Cittaslow Şavşat'a Uyarı Mektubu

15 TEMMUZ 2023
Başkan Acar: 'Hedefimiz Tüm Hemşerilerimize Daha Yaşanabilir Temiz Bir Şavşat Hazırlamak'

06 TEMMUZ 2020
Şavşat'ın Alt Yapı Sorunları Çözülüyor

14 NİSAN 2020
Başkan Acar Bir Yıllık İcratlarını Anlattı

24 TEMMUZ 2019
Katılım Payları ile İlgili Basın Açıklaması

denetlenebilir ve hesapverebilir özellikte olması gerekmektedir. Buna göre Şavşat Belediyesi'nin içerikleri incelendiğinde şeffaf belediyecilik örneği teşkil eden 6 adet haber saptanmıştır.

• Kentin yerel kimliğini korumak ve geliştirmek yerel yönetimlerin temel görevlerinden biridir. Her kentin kendine has kimliği ve dokusu bulunmaktadır. Buna göre Şavşat Belediyesi'nin web sitesi incelendiğinde 4 adet kent kimliğinin oluşturulması ve korunması ile ilgili haber içeriğine ulaşılmıştır.

21 HAZİRAN 2021
Şavşat Belediyesi Mimaride 'Şavşat Evi'
Dönemi için Harekete Geçti

17 HAZİRAN 2021
Dünya Markası Olma Yolunda Adımı Adım:
Geleneksel Şavşat Evi Artık Tescilli

27 EYLÜL 2019
Şavşat Belediyesi Kurumsal Logo Tasarım
Yarışması Düzenliyor

Derinlemesine Görüşme Sorularına Verilen Yanıtlar ve Çözümlemesi

Şavşat Belediyesi'ne ait web sitesinin katılım amaçlı kullanımı ile ilgili web sitesinin kullanımından ve güncellenmesinden sorumlu olan uzman görevli ile derinlemesine görüşme yapılmıştır. Elde edilen veriler MAXQDA 2020 nitel analiz programı ile analiz edilmiştir. Derinlemesine görüşme soruları, yerel yönetimlerde yurttaş katılımı ve dijitalleşme süreçlerine yönelik görüşleri değerlendirmek

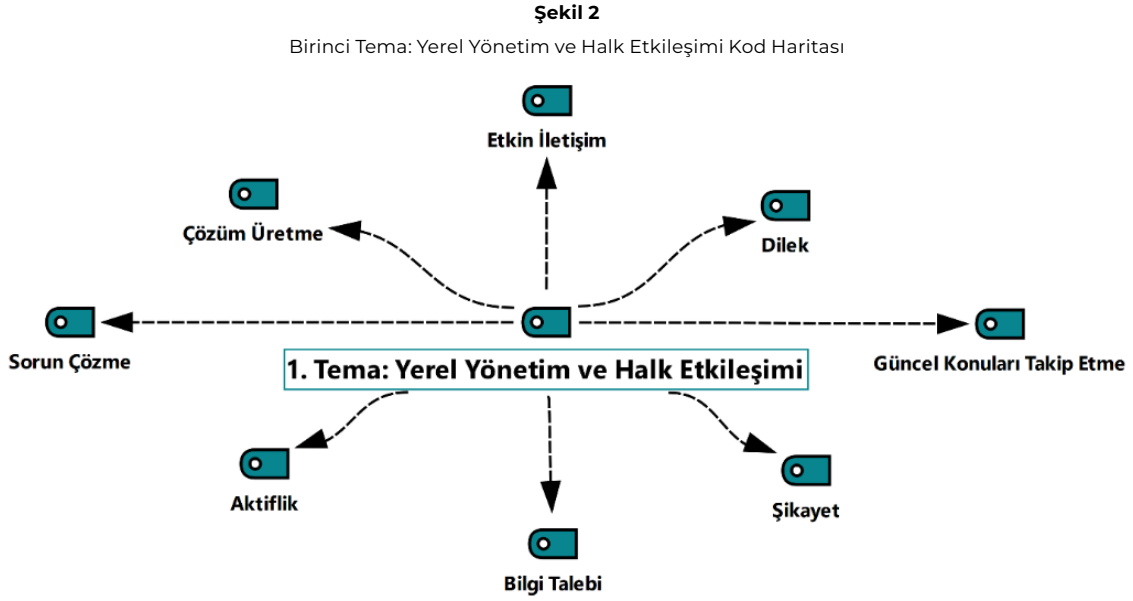
amacıyla oluşturulmuştur. Derinlemesine görüşme sorularına verilen yanıtlar doğrultusunda çalışmayı temsil ettiği düşünülen toplam beş adet tema belirlenmiştir: (1) Yerel Yönetim ve Halk Etkileşimi; (2) Halkın Yönetime Katılım Mekanizmaları; (3) Şavşat Belediyesi Web Sitesinin Kapsamı; (4) Cittaslow ve Şavşat Belediyesi Web Sitesinin Değişimi; (5) Sakin Şehir (Cittaslow) Şavşat ve Yönetime Katılım.

Birinci tema kendi içerisinde; "etkin iletişim, çözüm üretme, sorun çözme, aktiflik, bilgi talebi, dilek, şikâyet, güncel konuları takip etme" olmak üzere sekiz alt koda ayrılmıştır. Bu kodlamada uzman görevliye yönlendirilen sorularda yerel yönetim ve halk etkileşimi kodu ile ilişkilendirilen yanıtlar aşağıdaki gibidir:

"Yerel yönetimler, halk ile iç içe olan yönetimlerdir. Bu nedende yerel yöneticilerin meşruiyetini sağlamak için yönetmek ile görevli olduğu halkın rızasını ve onayını alması gerekmektedir. Bu durum Şavşat içinde geçerlidir. Şavşat Belediyesi halkın nabzını tutan, sesine kulak veren ve beklentilerine cevap vermeyi amaçlayan bir yönetim anlayışına sahiptir. Halkımız da bunun farkındadır. Bunun için Şavşat Belediyesi'ne ait olan yerel katılım araçları çoğunlukla aktif olarak kullanılmaktadır. Örneğin, vatandaşlarımız güncel olayları takip etme, bilgi talep etme, istekte bulunma, kendilerini memnun etmeyen bir konu olduğunda sosyal medya araçları ve irtibat numaraları ile bizimle iletişim geçmektedir. Belediyemizde sorun çözme ve çözüm üretme konusunda halkın görüş ve önerilerini dikkate almaktadır. Şavşat Belediyesi halkı ile birlikte yol almayı ve sonuca ulaşmayı önemseyen bir belediyedir." (K)

Şavşat Belediyesi'nin halk etkileşimi ile ilişkisini açıklayan bu tema, halk ile iç içe olan bir yönetim anlayışının benimsenmesine ve halkın taleplerine etkin bir şekilde yanıt verilmesine ilişkin başlıkları içermektedir. Konuyla ilgili olarak uzman görevlinin yanıtında, yerel yönetimin meşruiyetini sağlamak için halkın rızasının ve onayının alınmasına vurgu yapması, mevcut yönetimin halkın görüşlerine önem verdiğini göstermektedir. Bu durum Şavşat Belediyesi ile yerel halkın etkileşiminin, sadece bilgi alışverişi ile sınırlı olmadığını, aynı zamanda sorun çözme ve yurttaş katılımını sağlayacak mekanizmaların işler tutulmasına önem verildiğini de göstermektedir.

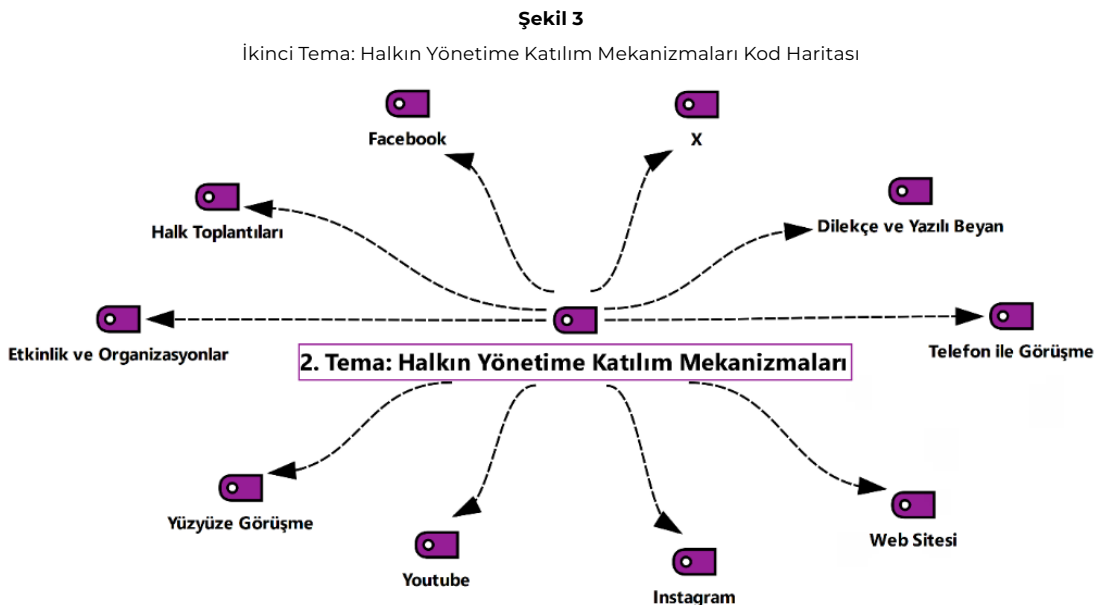
İkinci tema kendi içerisinde; "etkinlik ve

organizasyonlar, halk toplantıları, Facebook, X, dilekçe ve yazılı beyan, telefonla görüşme, web sitesi, Instagram, Youtube, yüz yüze görüşme” olmak üzere on altı koda ayrılmıştır. Bu kodlamada uzman görevliye yönlendirilen sorularda halkın yönetime katılım mekanizmaları ile ilişkilendirilen yanıtlar ise şöyledir:

“Halkın yönetime katılması ve görüş bildirmesi için çok çeşitli katılım araçları bulunmaktadır. Belediyemiz, Web Sitesi, Instagram, Facebook, X, Youtube, telefon ile görüş bildirme, dilekçe ve yazılı beyan, yüz yüze görüşme, halk toplantıları ve etkinlikler gibi araç ve ortamlarla halkın görüş ve önerilerini dikkate almaktadır. Bunlar şu an için aklıma gelenler. Elbette çok daha fazla araç ve ortam bulunmaktadır. Mesela Şavşat Belediyesi'nin Çocuk Belediyesi bulunmaktadır. Çocuklar ve gençler de kendilerini ilgilendiren konularda çocuk belediyesi temsilcilerine görüş bildirmektedir.” (K)

Halkın yönetime katılımını teşvik eden mekanizmaları kapsayan ikinci temada, Şavşat Belediyesi'nin çokçeşitli araç ve ortamları kullandığı görülmektedir. Bu çeşitlilik, yerel yönetimin farklı demografik gruplara ulaşma çabası içerisinde olduğunu akla getirmektedir. Uzman görevlinin yanıtında özellikle çocuk ve gençlerin görüşlerini ifade edebileceği Çocuk Belediyesi gibi özel bir oluşumun varlığından bahsedilmesi, katılımın sadece yetişkinlerle sınırlı olmadığına bir göstergesidir. Kapsamı geniş bir iletişim ağına sahip olunması, farklı demografik grupların etkin katılımına olanak sağlamakta ve bir bütün olarak halkın sesini, yerel yönetime duyurmasına ve karar alma süreçlerinin daha demokratik hale getirilmesine yardımcı olmaktadır.

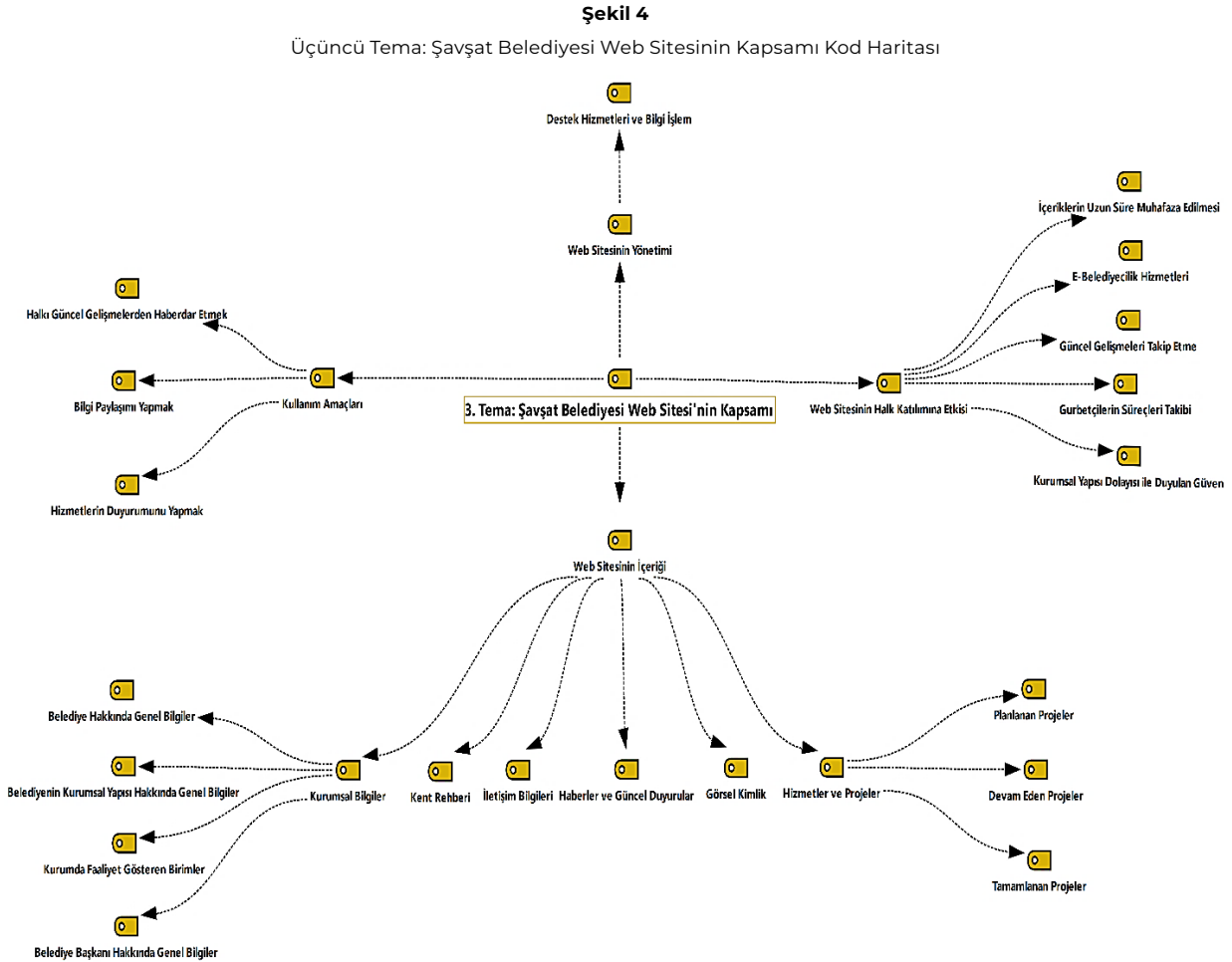

Üçüncü tema kendi içerisinde; “web sitesinin içeriği, web sitesinin yönetimi, web sitesinin halk katılımına etkisi, kullanım amaçları” olmak üzere dört alt koda ayrılmıştır. Bu kodlamada uzman görevliye yönlendirilen sorularda Şavşat Belediyesi'nin web sitesinin kapsamı ve kullanım pratikleri ile ilişkilendirilen yanıtlarda şu noktalara değinilmektedir:

“Şavşat Belediyesi'ne ait web sitesi belediye ile ilgili gelişmeler hakkında bilgi vermek amacıyla kurulmuştur. Web sitesinde; “belediye ve belediye başkanları hakkında bilgi, kurumsal yapı, hizmetler, birimler, projeler, kent rehberi ve iletişim” gibi bilgi alanları bulunmaktadır. Bunun yanı sıra canlı yayın seçeneği ile ilçenin gündelik faaliyetleri takip edilirken, online işlemler yapılmasına imkân vererek halkın kolay bir şekilde işlemlerini yürütmesi sağlanmıştır. Ayrıca web sitesinde bulunan haberler ve duyurular bölümünde ilçemizi ilgilendiren her türlü konuda yerel halk ile bilgi ve belge paylaşımı yapılmaktadır. Web siteleri şehrin dokusunu ve kimliğini yansıtmak için önemli bir katılım aracıdır. Bu nedenle web sitemizde zaman zaman değişiklikler yaparak ilçemizi tam anlamıyla yansıtan bir arayüz tasarımı yapmaya özen göstermekteyiz. Şavşat Belediyesi web sitesi, belediyemize ait Destek Hizmetleri ve Bilgi İşlem birimi tarafından yönetilmektedir. Bu birimlerde görevli olan personellerimiz web sitesinin güncel tutulması ve

bilgi paylaşımının düzenli olarak yapılması hususunda özen göstermektedir. Web sitesinde bilgilerin paylaşılmasının yanı sıra belediye başkanı ve belediyenin yapmış olduğu faaliyetler, yerel halkı ilgilendiren haberler, duyurular, projeler ve etkinlikler ile ilgili içerikler paylaşılmaktadır. Web sitesinin güncelleme sıklığı yapılan faaliyetlere ve yaşanan gelişmelere göre değişiklik göstermektedir. Ancak web sitesinin, ilçeyi ilgilendiren konularda yöre halkının bilgi sahibi olması için güncel tutulmasına özen gösterilmektedir. Halkın yönetime katılımı konusunda şüphesiz web sitelerinin oldukça büyük bir yeri bulunmaktadır. Ancak sadece web sitesinin büyük bir etki yarattığını söylemek yanlış olacaktır. Son dönemlerde dijitalleşme ile birlikte yerel halk haber, duyuru ve ilanları yoğun olarak Facebook, Instagram ve X gibi platformlardan takip etmektedir. Paylaşılan içeriklere yorumlar yaparak görüş bildirmektedir. Web sitesi bu noktada daha kurumsal bir yapıda kalmaktadır. Web siteleri, içerikleri uzun süre muhafaza ettiği için online bir arşiv görevi görmektedir. Örneğin web sitesinde ilçe ile ilgili alınacak bir karar için halk toplantısının yapılması planlandığında konuyla ilgili bilgi sahibi olan vatandaşlarımız çevresindeki kişileri de bilgilendirerek katılımın artmasına imkân sağlamaktadır. Web sitelerinde haber ve görsellerin paylaşılması sadece ilçede yaşayan vatandaşlarımızı değil aynı zamanda farklı yerlerde yaşayan gurbetçilerimizi de memnun etmektedir. İlçemiz ile ilgili gelişmeleri güncel olarak web sitesinden takip etme imkanına sahip olmaktadır.” (K)

Şavşat Belediyesi'ne ait web sitesinin kapsamını

ele alan bu tema; içerik, yönetim, halk katılımına etki ve kullanım amaçları gibi dört temel alt kod üzerinden değerlendirilmiştir. Uzman görevlinin cevapları doğrultusunda, Şavşat Belediyesi'ne ait web sitesinin; şeffaflık, bilgilendirme ve katılım düzeyini yükseltme hedeflerini gerçekleştirmeyi sağlayacak biçimde tasarlandığını söylemek mümkündür.

Dördüncü tema kendi içerisinde; "Cittaslow felsefesi ve kent potansiyellerinin aktarımı, sakin şehir (Cittaslow) Şavşat söyleminin kullanımı, içeriklerin paylaşımında Cittaslow vurgusu, Cittaslow logosunun kullanımı, Şavşat Çocuk Belediyesi'nin oluşturulması, sakin şehir Şavşat web sitesinin kurulması, kentin kimliğini oluşturan yeni logo tasarımı" olmak üzere yedi alt koda ayrılmıştır. Bu kodlama da uzman görevliye yönlendirilen sorularda Şavşat Belediyesi'nin Cittaslow hareketine üye olduktan sonraki süreçte web sitesinin yaşadığı değişimlerle ilişkilendirilen açıklamalar şöyledir:

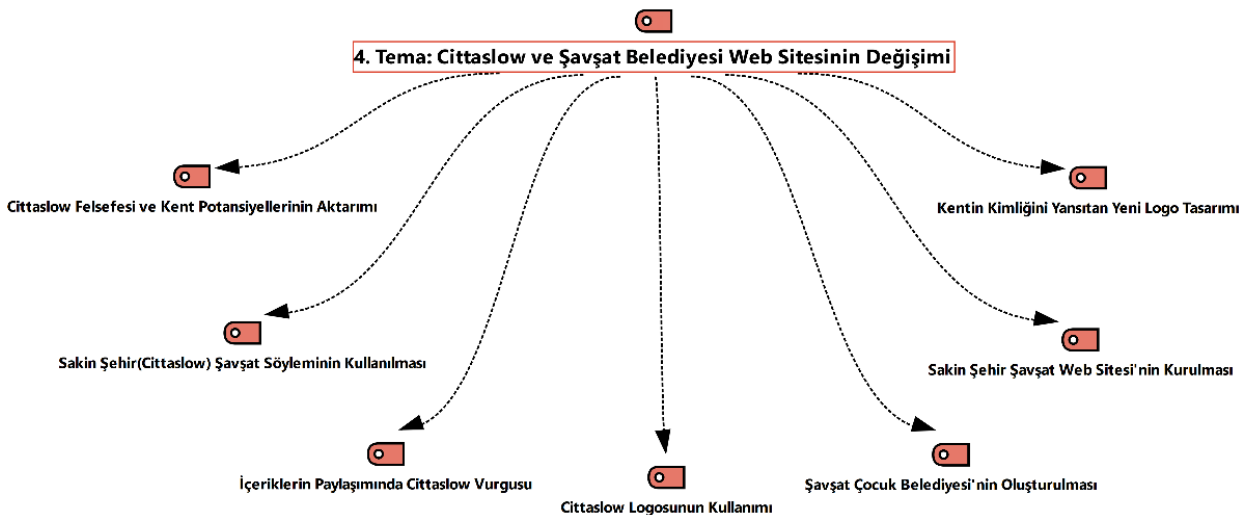
"Şavşat Belediyesi 2015 yılında Türkiye'de yeni yeni tanınmaya başlayan Cittaslow (sakin şehir) hareketine üye olmuştur. Üyelik sürecinin ilk yıllarında web sitemizde herhangi bir değişiklik olmamıştır. Ancak daha sonra Cittaslow (sakin şehir) hareketinin logosu, web sitesinde görünür bir şekilde kullanılmıştır. Ayrıca Cittaslow felsefesi, Şavşat'ta gezilebilecek yerler, hareket özelinde yapılan faaliyetlerin duyurumu ve görsellerin paylaşımına başlanmıştır. Örneğin, web sitesinde "Sakin Şehir Şavşat" vurgusu bulunan hareketli bir bant reklamı ve sağ üst kısımda sitede dolaşırken kalıcı bir şekilde Cittaslow logosunun bulunduğu bir şerit

kullanılmaktadır. Sakin şehir Şavşat ile ilgili gelişmeleri paylaşmak için <https://cittaslowsavsat.com/> adresli web sitesi oluşturulmuştur. Öte yandan Seferihisar'ın ardından ilçemizde de hayata geçirilen Cittaslow Çocuk Belediyesi hareketi kapsamında <https://savsatcocukbelediyesi.com/> adresli web sitesi tasarlanmıştır. Şavşat Çocuk Belediyesi'nde Cittaslow hareketi özelinde faaliyetler gerçekleştirerek Şavşat'ın gelişimi için çocukların ve gençlerin görüşlerinin alındığı bir platformu ortaya çıkarmıştır. Cittaslow (sakin şehir) hareketi, ilçenin yöresel kimliğinin ve dokusunun ön plana çıkmasına zemin hazırlamıştır. Şavşat Belediyesi'nin eski logosu yıllar önce hazırlanmış ve hazırlandığı dönem değerlendirildiğinde derin anlamlar içermektedir. Önceki dönem Belediye Başkanı Nihat Acar, eski logonun gelenek, görenek, coğrafi özellikler ve tarihi görseller açısından günümüzü yansıtmadığını dile getirerek sahip olunan marka değerini yansıtmada konusunda da yetersiz kaldığını söylemiştir. Bunun üzerine 2019 yılında ilçenin marka kimliğini yansıtan ve dokusunu ortaya koyan yeni bir logo tasarlanması için yarışma düzenlenmiştir. Yarışma sonucunda Şavşat Belediyesi'nin kimliğini en iyi yansıtan logo komite tarafından seçilmiş ve web sitesi yeniden revize edilerek güncellenmiştir. Şavşat Belediye'nin mevcut logosunun yerel katılım sonucunda belirlendiğini söylemek mümkündür." (K)

Bu tema, Şavşat ilçesi Cittaslow hareketine dahil olduktan sonra Şavşat Belediyesi'ne ait web sitesinde yaşanan değişikliklerin saptanmasına yöneliktir. Kod haritasındaki başlıklar ve uzman görevlinin yanıtı incelendiğinde, Şavşat ilçesinin Cittaslow-Sakin Şehir olma özelliği, Şavşat Belediyesi'nin dijital iletişim stratejilerinde vurgulanmakta, öne çıkmaktadır. "Sakin Şehir Şavşat" nitelendirmesinin içeriklerde sıkça kullanılması, hareketin logosunun görünür kılınması, belediyenin kent kimliğinde öne çıkan değişimler olmuştur.

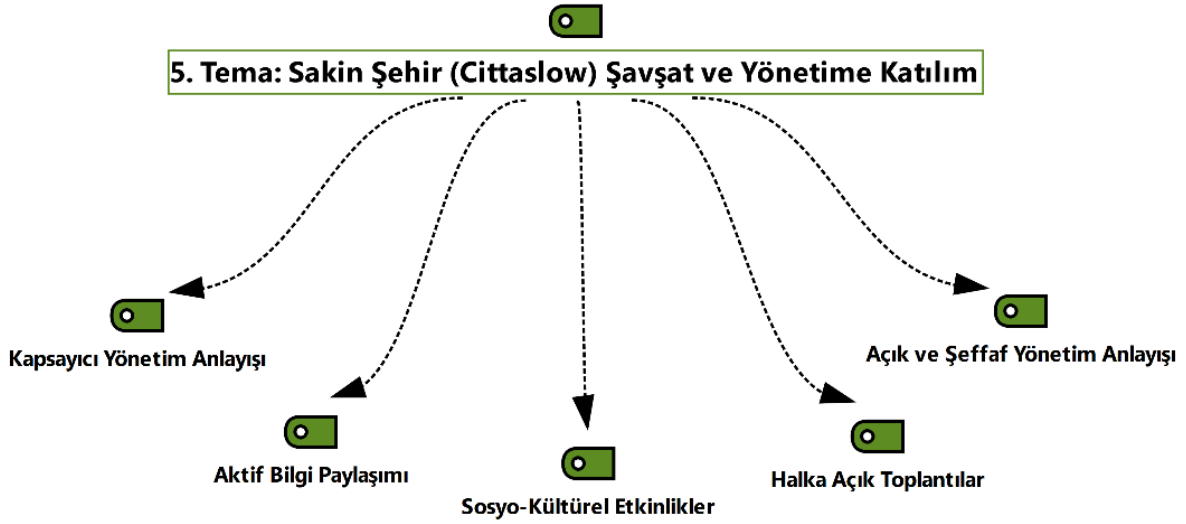
Şekil 5

Dördüncü Tema: Cittaslow ve Şavşat Belediyesi Web Sitesinin Değişimi Kod Haritası

Şekil 6

Sakin Şehir (Cittaslow) Şavşat ve Yönetime Katılım Kod Haritası

Beşinci tema kendi içerisinde; “kapsayıcı yönetim anlayışı, aktif bilgi paylaşımı, sosyokültürel etkinlikler, halka açık toplantılar, açık ve şeffaf yönetim anlayışı” olmak üzere beş alt koda ayrılmıştır. Bu kodlamada uzman görevliye yönlendirilen sorularda Cittaslow hareketine üye olunduktan sonra Şavşat Belediyesi ve yönetime katılım arasındaki etkileşim ile ilişkilendirilen yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“Cittaslow (sakin şehir) hareketi yapısı gereği yerel kültür ve gelenekleri koruma, mevcut imkanlarla bölgesel kalkınmayı destekleme, yerel yönetim ve halk arasında iş birliği ve dayanışmayı artırma, karar alma süreçlerinde aktif katılımı sağlama gibi amaçlara sahiptir. İlçemiz sakin şehir ağına sahip olduktan bu unsurlara yönelik dikkate değer çalışmalar yapılmıştır. Halka açık toplantılar ile süreç ile ilgili bilgilendirmeler yapılmış olup hareket ile ilgili halkın aktif rol aldığı etkinlikler düzenlenmiştir. Belediyemiz ilçe ile ilgili alınan tüm kararların duyurumunu yapmış ve şeffaf bir belediyecilik anlayışına önem vermiştir. Bu süreç sadece seçme ve seçilme hakkına sahip olan bireyler değil ilçenin geleceği olan çocuklar ve gençlerde dahil edilerek 7’den 70’e tüm Şavşat insanının görüşleri dikkate alınmıştır. Özellikle çocuklar ve gençlerin sürece dahil edilmesi halk nezdinde büyük ilgi ve destek görmüştür. Tüm bu faaliyetler, ilçe halkının kendilerini daha iyi ifade etmesine ve kendi yaşam alanlarında daha fazla söz sahibi olmasına fırsat sunmaktadır.” (K)

Sakin Şehir Şavşat ve yurttaşın yönetime katılımını konu alan son temada; Şavşat Belediyesi’nin, harekete üye olduktan sonra yaptığı çalışmalar değerlendirilmiştir. Uzman görevli, Şavşat Belediyesi’nin, özellikle halkın yönetimde aktif

rol alması için faaliyetler düzenlendiğini ve bu faaliyetlerin yerel halkın tamamını kapsayacak şekilde planlandığını belirtmiştir.

Bir bütün olarak derinlemesine görüşme kapsamında, Şavşat Belediyesi’nin web sitesini yöneten uzman görevliye, yerel yönetimlerde halk katılımını artırmaya yönelik uygulamalar, dijital iletişim araçlarının kullanımı, web sitesinin katılım açısından önemi, halka yönelik olarak hangi konularda ve ne sıklıkta bilgi paylaşımının yapıldığı konularında sorular yöneltilmiştir. Uzman görevlinin verdiği yanıtlar doğrultusunda; Şavşat Belediyesi’nin web sitesini, özellikle halka bilgi vermek, katılımı teşvik etmek, halkı güncel gelişmelerden haberdar etmek, etkinliklerin ve faaliyetlerin duyurusunu yapmak amacıyla kullandığı saptanmıştır. Şavşat Belediyesi’nin katılım, şeffaflık ve hesap verebilir olma konusundaki strateji ve uygulamalarını web sitesi aracılığı ile halka iletildiğini söylemek mümkündür.

Sonuç

Uluslararası düzeydeki örgütlenmelerde yerel katılım kavramı: halkın yönetime katılımını, yerel taleplerin ve beklentilerin merkezi yönetime aktarılmasını ve sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesini amaçlayan bir yönetim anlayışı çerçevesinde katılım, sürdürülebilirlik, kapsayıcılık, eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik, yerel yönetimleri

güçlendirme, yerel ile küreselin bütünleşmesi gibi bir dizi ilke etrafında biçimlenmektedir. Bu ilkeler ile yerel yönetimlerde, daha demokratik ve katılımcı bir yönetim anlayışını geliştirmek amaçlanmaktadır. Yerel yönetimler bu ilkeleri uyguladığında, uluslararası platformlarda yerel katılım ile ilgili belirlenen norm ve ölçütlere uygun biçimde, demokratik ve katılımcı bir yönetimi gerçekleştirme amacını gerçekleştirme yolunda önemli adımlar atmış olacaktırlar. Uluslararası platformlarda, “yerel katılım” konusundaki politika ve uygulamalar verilen önem, giderek artmaktadır. Stockholm Konferansı’ndan, Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı’na; Brundtland Raporu’ndan, Rio’da gerçekleştirilen Çevre ve Kalkınma Konferansı’na kadar pek çok uluslararası çalışma ve girişimde; yerel yönetimlerin karar alma süreçlerindeki yurttaş katılımının önemi vurgulanmaktadır.

“Neden yerel yönetimler?” sorusu karşılığında mutlaka, yerel yönetimlerin, yurttaşlara doğrudan erişim sağlayarak hizmetlerin ve politikaların etkili bir şekilde yayılmasına hizmet etme özelliğinden söz edilir. Devamında da merkezi yönetimlerin örgütlenme yapısının da bir özelliği olarak konum bakımından yönetilenlerden uzak olduğu yerlerde yurttaşın beklenti ve isteklerini anlama ve karşılama hususunda zaman zaman yetersiz kalabileceği saptaması yapılır. Yerel yönetimler, yönetilenler ile kurduğu yakın ilişkilerden dolayı bu beklentileri merkezi yönetimlere aktarma konusunda köprü görevi göreceklerdir. Bu noktada yerel yönetimler, yöre halkı ile kurdukları etkili iletişim kanallarını aktif tutmak zorundadır. Yurttaşın siyasa ve kararların oluşumunda söz sahibi olması, bunları tartışması, üretilen politikalara aktif katılım sağlaması, kentin iyiliği ve refahı için iş birliği içerisinde olması yerel yönetimlerin iyi bir yönetim örneği sergilemesinde etkili olmaktadır.

Kamu hizmetleri ve politikaların belirlenmesinde ve sürdürülmesinde, yöre halkının katılım düzeyleri önemli bir rol oynamaktadır. Yörede yaşayan yurttaşların aktif katılımı alınan kararların ve uygulanan politikaların etkisini aynı oranda artırmaktadır. Çünkü yurttaşların kendilerini ilgilendiren önemli konularda alınan

kararlarda görüş bildirmesi bu kararları daha kolay benimsemesine ve sorumluluk bilinci taşımasına katkı sağlamaktadır. Yurttaş katılımı veya halk katılımı son yıllarda adından oldukça fazla söz ettirmektedir. Yurttaş/halk katılımı yerel yönetimlerde katılımcı iletişimin olmazsa olmaz unsurlarındandır. Bir kentte, yerel halkın şehrin kalkınması için yönetim ile birlikte hareket etmesi, yönetimin ihtiyaç duyduğu bilgileri birinci ağızdan elde etmesi ve üretilen politika tasarımlarında halkın tepkisinin önceden analiz edilmesi katılımcı iletişimin sağladığı faydalardan yalnızca birkaçına örnek oluşturmaktadır.

Katılımcı iletişimde yurttaş katılımını ve iş birliğini teşvik etmek için çeşitli sebepler bulunmaktadır. Bu sebeplerden en belirgin olanı demokrasi tanımının içerisinde gizlenmektedir. Katılım kavramı bilgi akışını sağladığı, hesap verebilirliği denetlediği, yasal sürecin işlerliğini iyileştirdiği ve kamu politikalarından etkilenenlerin sesini doğrudan duyurabileceği için oldukça önemli bir yere sahiptir (Sisk, 2001: 147). Bu gerekçelerin, yerel yönetimleri halk katılımını artırmak için çeşitli arayışlara yönlendirdiğini söylemek mümkündür. Katılım mekanizmaları, yerel yönetimlerin arayışlarına yanıt veren çok çeşitli uygulamaları içerisinde barındırmaktadır.

Makalemize temel oluşturan araştırmamızın öncelikli amacı, Sakin Şehir ünvanına sahip beldelerden biri olan Şavşat’ta yerel yönetim birimi olan Şavşat Belediyesi’nin etkinlik ve çalışmalarını, dijital iletişim ve yurttaş katılımı açısından ele almaktır. “Neden Şavşat?” sorusu, bu aşamada akla gelebilir. Çalışmamızın yöntem kısmı başta olmak üzere ilgili bölümlerde, bu seçimin nedenine ayrıntılı biçimde belirttik. Ancak konunun önemi nedeniyle burada da değinirsek, Türkiye’de Eylül 2024 itibarıyla Cittaslow hareketine üye olan 25 adet sakin şehir bulunmaktadır. Şavşat, gerek sahip olduğu sosyo-ekonomik özellikleriyle gerekse yerleşim yeri ve yöreyle ilgili yaşanan sorunların ve çözüm yollarının, yurttaşların katılımıyla kamusal biçimde tartışılması, söz konusu tartışmalarda yüz yüze iletişimin yanı sıra hem geleneksel medyadan hem de dijital medyadan etkin biçimde yararlanılması bakımından özgün örnekler sunan

bir beldedir. Bu nedenle, yerel yönetimler-kamusal iletişim-yurttaş katılımını konu alan çalışmamızda, Cittaslow şehirleri arasında yer alan Şavşat'ı seçerek, örnek olay-vaka analizi yönteminden yararlanılarak incelenmeyi amaçladık. Bu amaç doğrultusunda; Şavşat Belediyesi'nin web sayfasında yer alan "Haberler" kısmı içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Bunun yanı sıra, web sayfasının hazırlanmasında içerik üretiminden sorumlu olan görevli ile derinlemesine görüşme yöntemi kullanılarak görüşme yapılmıştır. Elde edilen veri ve bulguların değerlendirilmesiyle elde edilen sonuçlar, ana noktalar şöyle belirtebilir:

Yöre halkının bilgisine sunulan haberlerin analiz edilmesi ve elde edilen bulgular doğrultusunda, Şavşat Belediyesi'nin yöre halkının kararlara katılımı konusunda teşvik edici çalışmalarda bulunduğu saptanmıştır. Şavşat Belediyesi'nin web sitesine yönelik yapılan içerik analizinde; "Yerel Katılımın Aşamaları, Yerel Katılımın Alanları, Yerel Katılımın Niteliği ve Yerel Katılım Mekanizmaları" olmak üzere belirleyici rol oynayan dört tema oluşturulmuştur. Bu temaları yerel yönetim, dijital iletişim ve yurttaş katılımı açısından değerlendirirsek; yerel yönetimlerin yurttaşlarla ilişkilerinde şeffaflık, etkinlik ve duyarlılığa önem vermesi ve özellikle yerel yönetimlerin yurttaşların sorunlarına çözüm üretmesi, güncel gelişmelerden haberdar etmesi, halkın taleplerine hızlı ve etkili dönüşler sağlaması gibi sorumlulukları yerine getirmesi, halkın güven ve desteğinin kazanılmasında önemli olmaktadır. Ayrıca yapılan çalışma yurttaşların yerel yönetimin çalışmalarını izleme, katılma ve gerektiğinde geri bildirimde bulunma çabalarıyla da yakından ilişkilidir. Bu süreçte hem yerel yönetimler hem de yurttaşlar açısından önemli olan dijital platformlar hızlı bilgi akışını sağlayarak, halkın yönetime-yönetimin halka kolay erişim sağlamasını mümkün kılmaktadır. Çünkü dijital kanallar aracılığı ile yerel yönetimlerin icraatlarının duyurumu yapılırken aynı zamanda halkın beklentileri de yerel yönetimlere iletilmektedir. Böylece katılım süreçleri daha görünür ve daha erişilebilir hale gelerek kolaylaşmaktadır.

Şavşat Belediyesi'nin web sitesinde içerik üretiminden sorumlu olan uzman görevli ile

yapılan derinlemesine görüşme sonrasında elde edilen bulgular, web sitesinin katılımı teşvik etmek ve yurttaşları bilgilendirme amaçlı kullanıldığını göstermektedir. Sakin Şehir Belediyesi olma özelliği gösteren Şavşat Belediyesi'nin bilgi paylaşımı ve katılımı önemsendiği görülmektedir. Özellikle dönemin Belediye Başkanı Nihat Acar'ın kent ile ilgili konularda halka açık bilgilendirme toplantıları düzenlemesi, yerel medya kanallarında açıklamalar yapması, hizmet süresi boyunca zaman zaman yaptığı icraatları halka duyurarak şeffaf belediyecilik örneği sergilemesi, gündemi meşgul eden konularda basın açıklamaları yapması, şehrin yerel dokusu ve kimliğini ön plana çıkarmak için çalışmalar yapması ve bu çalışmalara yöre halkını dahil etmesi hem katılımcı belediyecilik anlayışını benimseyen sakin şehir hareketi için hem de yöre halkı için önemlidir.

Yerel yönetimlerin başarısında ve katılımcı yönetim anlayışının benimsenmesi ve sürdürülmesinde; kamusal iletişim kanallarının açık olması ve yörede yaşayan yurttaşların alınan kararlara etkili biçimde katılmasını sağlayacak mekanizmaların varlığı önemli etkenlerdir. Yerel yönetimler, diğer mecraların yanında dijital iletişimin olanaklarından da yararlanarak yurttaş-yönetim iletişim ve etkileşimini, daha etkin biçimde gerçekleştirebilirler. Dijitalleşmenin sağladığı başlıca olanaklardan biri olarak, yurttaşların bilgilendirilmesi, yönetime katılımı, zamana ve mekâna bağlı fiziksel bir etkinlik olmaktan çıkmakta, yurttaş ile yönetim etkileşimi dijital ortamlarda da sürmektedir. Aynı zamanda, yerel yönetimlerin dijital ortamlarda yurttaşlarla daha hızlı iletişim kurabilmesi, halkın katılımını artıran bir diğer önemli etkendir. Genel olarak, dijital ve yüz yüze iletişim kanallarının bir arada kullanılması; yurttaşların geniş bir yelpazede katılımını olanaklı kılarak yerel yönetimlerde, halkın ihtiyaç ve beklentilerine duyarlı, şeffaf ve erişilebilir bir yönetim yapısının oluşmasına katkıda bulunabilir.

Sonuç olarak; Şavşat Belediyesi'nin, dijital iletişimin sağladığı olanakları da kullanarak, Cittaslow-Sakin Şehir hareketiyle uyumlu olarak yürüttüğü katılımcı yönetim anlayışı, yerel düzeyde olumlu sonuçlar vermesinin yanı sıra konuyla ilgili uluslararası ilke

ve ölçütlerin gerçekleştirilmesi çerçevesinde de önemli örneklerden birini oluşturmaktadır. Bir kez daha vurgulamak gerekirse, yerel düzeyde katılımın güçlendirilmesine yönelik politika ve uygulamalar; uluslararası düzeyde dile getirilen “iyi yönetim” hedeflerine ulaşılmasında kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle, Şavşat örneğinde olduğu gibi, yerel yönetimlerin katılımcı mekanizmalar geliştirerek yurttaş katılımını ön planda tutması; küresel ölçekte çevre, kalkınma ve toplumsal eşitlik hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkı sağlayarak, bir hak olarak yurttaş katılımını öne çıkaran uluslararası çabaların, yerel ölçekte gerçekleşmesini ve somutlaşmasını olanaklı kılmaktadır.

Kaynaklar

Akay, H. (2016). *Yerel yönetimlerde katılımcı mekanizmalar ve süreçler*. Türkiye Avrupa Vakfı.

Apaydın, N. (2023). *Yeni iletişim teknolojileri, dijital katılım pratikleri ve yerel yönetimler: Kağıthane belediyesi örneği*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. İstanbul Ticaret Üniversitesi.

Asrak Hasdemir, T. (2019). *Kamusal iletişim ve bilgi edinme hakkı Türkiye-Avrupa Birliği örnekleri*. Siyasal Kitabevi.

Ayaz, O. (2024). *Yerel yönetimlerde dijitalleşme ve e-belediyeçilik: Dünya ve Türkiye örnekleri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi.

Aziz, A. (2014). *Siyasal iletişim*. Nobel Yayınları.

Babbie, E. R. (2013). *The practice of social research (13th ed.)*. Wadsworth Cengage Learning.

Bayrakçı, E., Kahraman, S., Dinçer, S. (2018). Demokratik yerel yönetim anlayışının güçlendirilmesinde kent konseylerinin rolü: karşılaştırmalı analiz ve öneriler. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 5(25), 2230-2252.

Beatley, T. (2004). *Native to nowhere: sustaining home and community in a global age*. Island

Press.

Bilgin, N., & Göregenli, M. (1996). Kentsel katılım ve çoğulculuk. İçinde F. B. Yıldırım (Haz.). *Kentte birlikte yaşamak üstüne* (ss. 49-61). Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademi.

Birleşmiş Milletler (BM), (1972). UN Stockholm Environment Declaration. UN.

Birleşmiş Milletler (BM), (1987). Brundtland Raporu. UN.

Birleşmiş Milletler (BM), (1992a). Çevre ve kalkınma konferansı Rio declaration. UN.

Birleşmiş Milletler (1992b). Çevre ve kalkınma konferansı: Gündem 21, 38.11-13.

Birleşmiş Milletler (BM), (1996). The HABITAT Agenda: UN.

Birleşmiş Milletler (BM), (2017). Yeni kentsel gündem. ISBN: 978-92-1-132731-1.

Bozlağan, R. (2004). Birleşmiş milletler uygulamaları ve yerel yönetimler. *Öneri Dergisi*, 6(22), 229-235.

Bush, R. F., & Burn, A., C. (2006). *Marketing Research*. Pearson International Edition.

Castells, M. (2005). *Enformasyon çağı: Ekonomi, toplum ve kültür: Ağ toplumunun yükselişi*. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Cittaslow (2024, Ocak 15). www.cittaslowturkiye.org.

Chadwick, A. (2003) Bringing e-democracy back in why it matters for future research on e-governance. *Social Science Computer Review*, 21, 443-455.

Deniz, T. (2017). Hızlı dünyada sürdürülebilir mekânlar: sakin kentler. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 1399-1412.

- Düz, S. (2021). *Dijital gelişmeler ve yurttaş katılımında dönüşüm: yükselen dijital katılım pratikleri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Ekincek, S. (2014). *Sakin şehir (Cittaslow) yöneticilerinin sakin şehir hareketine ve sürdürülebilirliğe yönelik değerlendirmeleri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Emrealp, S. (1998). Yerel gündem 21. *Öneri Dergisi*, 2(10), 27-28.
- Emrealp, S. (2005). *Yerel gündem 21 uygulamalarına yönelik kolaylaştırıcı bilgiler el kitabı*. IULA-EMME Yayını, 2.
- Erdoğan, O. (2019). Yerel yönetimlerde katılımcı mekanizmalar ve Trabzon Büyükşehir Belediyesi örneği. *Akademik İzdüşüm Dergisi*, 4(2), 295-310.
- Geray, H. (2014). *Toplumsal araştırmalarda nicel ve nitel yöntemlere giriş(1b)*. Umuttepe Yayınları.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Habermas, J. (1997). *Kamusal alanın yapısal dönüşümü*. (T. Bora & M. Sancar, Çev.). İletişim Yayınları.
- Habermas, J. (2004). Kamusal alan. (M. Özbek, Çev.), içinde M. Özbek (Der), *Kamusal alan*. (ss. 96-102). Hil Yayınları.
- Habitat III, (2024). New Urban Agenda. <https://habitat3.org/the-new-urban-agenda/> Erişim Tarihi: 07.04.2024.
- International Association for Public Participation (IAP2) (2024). Yurttaş katılımı için temel değerler, <https://www.iap2.org/page/corevalues>.
- İzci, İ. (2014). Katılımcı yerel yönetim: genel bir bakış. İçinde İ. İzci (Der), *Katılımcı yerel yönetim* (ss. 19-38). Kalkeon Yayıncılık.
- Karakuş, G. (2010). *5018 sayılı kanun ile yönetim ilke ve esasları çerçevesinde kamu hizmetlerinin sunumu*. [Mesleki Yeterlilik Tezi]. Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı.
- Kerlinger, F. N. (1964). *Foundations of behavioral research: educational and psychological inquiry*. Holt.
- Koyuncu Lorasdağı, B (2023). Katılımcı demokrasi. İçinde M. Çınar (Der), *Demokrasi, kavram, kurum, süreç*. İletişim Yayınları.
- Lowry, L. L., & Lee, M. (2016). CittaSlow, slow cities, slow food: Searching for a model for the development of slow tourism. *Travel and Tourism Research Association: Advancing Tourism Research Globally*. 40.
- Loeffler, E., Özden, S., Üskent, S. (2011). *Vatandaş katılımını artırma rehberi*. İçişleri Bakanlığı ve BM Kalkınma Programı Ortak Yayınları.
- Macpherson, C. B. (1977). *The life and times of liberal democracy*. Oxford University Press,
- Neumann, W., L. (2014). *Toplumsal araştırma yöntemleri, nitel ve nicel yaklaşımlar* (Özge, S. Çev.). Siyasal Kitabevi.
- Özden, M. (2020). *Katılımcı demokrasi ve yerel yönetimlerde katılım: Trakya örneği*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Özmehmet, E. (2008). Dünyada ve Türkiye'de sürdürülebilir kalkınma yaklaşımları. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 3(12), 1853-1876.
- Özüpek, M., N. (2010). Belediyelerin halkla ilişkiler çalışmalarında internet kullanımı: büyükşehir belediyeleri web siteleri üzerine uygulamalı bir çalışma. *Selçuk İletişim*. 6(3), 196-205.
- Öztürk, A., İpek, F., Kayacan, B. (2023). Cittaslow (sakin şehir) yaklaşımının sürdürülebilir yerel kalkınmaya etkisi: Şavşat örneği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(1), 187-208.

Radstrom, S. (2011). A place-sustaining framework for local urban identity: An introduction and history of Cittaslow. *Italian Journal of Planning Practice*, 1(1), 90-113.

Rowe, G., & Frewer, L. J. (2005). A typology of public engagement mechanisms. *Science, Technology & Human Values*, 30(2), 251-290.

Sisk, T. D. (2001). Democracy at the local level: The international IDEA handbook on participation, representation, conflict management, and governance. *International IDEA*.

Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları (SEGE), (2022). İlçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması araştırması sege-2022. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü.

Şavşat Belediyesi (2024, Nisan 27) <https://www.savsat.bel.tr/tr>.

Şavşat Çocuk Belediyesi (2024, Nis 25). <https://savsatcocukbelediyesi.com/>.

Şengün, H. (2021). Yavaş şehir (Cittaslow) hareketi farklı bir markalaşma Şavşat örneği. İçinde A. Mengi & D. İşçioğlu (Editörler), *Kentsel Politikalar* (ss.207- 221). Palme Yayıncılık.

T. C. Anayasası (1982). Resmî Gazete. Sayı, 17863(09.11).

Türk Dil Kurumu Sözlüğü (TDK). (2024, Haziran 2). Katılım tanımı. <https://sozluk.gov.tr/>

The United Nations (1972), The documents of the united nations conference on human environment-1972. Stockholm.

The United Nations (1996). Conference on human settlements (habitat II): habitat agenda: goals and principles: 29. Istanbul.

Wilcox, D. (2003). *The guide to effective participation*. Partnership.

Yavuz, A., Tarhan, A. (2022). Tarihi çarşılardaki tüketim ritüelleri: eski ve yeni işleyişin sentezi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 9(2), 979-1003.

Yin, R. K. (1994). *Case study research design and methods (2nd ed.)*. SAGE Publications.

Yüksel Özmen, Ş., Birsen, Ö., Birsen, H. (2017). İletişim çağında frene basmak: yavaş şehirlerin çevre iletişimi bağlamında analizi, çevresel toplumsal katılım, iş birliği ve uzlaşma stratejilerinin yavaş şehirlerde nasıl sağlandığının belirlenmesine yönelik bir araştırma. TUBİTAK Projesi, Proje No: 113K624: Trabzon.

Extended Abstract

This article shows the importance of citizen participation and digital communication for local governments. In this direction, digital communication and citizen participation are analyzed within the scope of slow cities in Turkey. In the study, Şavşat Municipality was selected as a sample within the case study analysis. In addition, content analysis and in-depth interview methods were also used to collect data. The posts on Şavşat Municipality's website were analyzed using the content analysis method. The municipality's local participation mechanisms and information-sharing processes were evaluated through content analysis. In the second stage of the research, an in-depth interview was conducted with the participant who produced content on the municipality's website. Through this interview, Şavşat Municipality's communication strategies, methods of informing the public, and practices that encourage public participation were analyzed more closely. The data obtained by conducting the research were analyzed with the MAXQDA 2020 program. For this analysis, the themes and codes representing the study were determined. In the light of findings, it can be said that Şavşat Municipality emphasizes the importance of public participation in the governance process and that the mayor attaches importance to transparent information sharing, especially in local government processes.

The study's theoretical framework includes local government, digital communication, citizen participation, and the slow city movement. Accordingly, it is possible to say that local governments attach importance to citizen participation and use digital platforms to increase participation. Studies have been conducted in Turkish literature on integrating and using digitalization in local government processes. Especially the acceleration of access to information through digitalization, ensuring transparency and accountability, and encouraging the active participation of the public in decision-making processes lead local governments to use these technologies. The reason for including the concepts of local government and digital communication in the study's introduction is to examine the impact of both concepts on public participation and to evaluate their contribution to the processes.

The Slow City movement is discussed within the scope of the study because it has a management approach that encourages local participation. This movement, which emerged in Italy and spread quickly, emphasizes that the sustainable regional development model is meaningful with public involvement. On the other hand, the slow city movement states that a slow and quality life should be adopted in today's world where the speed factor has an impact. As the literature studies state, cooperation with the public is necessary to protect local identity, development, and sustainability. The importance of public participation in decision-making processes for sustainable city understanding has been emphasized with the slow city movement because the slow city movement is essential for local government and citizens.

In the analysis and findings section, firstly, content analysis was conducted on the Şavşat Municipality website. The posts in the content analysis were analyzed in terms of "local participation stages, local participation areas, local participation quality, and local participation mechanisms." In terms of local participation stages, the content on the website was evaluated in terms of agenda

setting, public opinion polling, decision-making, implementation, monitoring, supervision, measurement, and evaluation. It was found that there was only no content related to public opinion polling. Local participation evaluated a series of elements related to the city, such as strategic plans, budget, infrastructure policy, social services, and zoning works. It was observed that all areas of local participation were included in the posts. Regarding the quality of local participation, the local government implements elements such as informing, listening to complaints and demands, consultation, the opportunity to supervise, and delegation of responsibility and authority. Finally, Şavşat Municipality's website includes participation mechanisms for informing the public about municipal services and involving the public in decision-making processes. E-municipality services, live broadcasting, and feedback forms for the public to convey their requests and complaints to the administration stand out as digital communication tools that increase the interaction between the local government and the local community. As can be seen, the local government's communication methods with the public align with the participatory governance approach. In addition, digital communication tools also play a role in encouraging participation.

Within the scope of the in-depth interview, data was collected by meeting with the expert officer who produces content on the Şavşat Municipality website. Within the scope of the research, the following questions were asked to the expert officer:

- ▶ What do you think about public participation in local governments?
- ▶ Which tools and media do you use for public participation in local governments?
- ▶ Can you give information about the website of Şavşat Municipality?
- ▶ Which unit manages the website of Şavşat Municipality?

- ▶ Which topics do you share information on, and how often do you share it on the website?
- ▶ What do you think about the importance of websites for public participation in decisions?
- ▶ Have changes been made to the website after the Cittaslow movement, which gave Şavşat Municipality a corporate brand value?
- ▶ What would you say about the Cittaslow movement and public participation in governance?

With these questions, data were collected on the website's content, the purposes of use and frequency of posts, which digital tools are used in communication with the public, and the public's feedback. The participant stated that the website is essential for informing the local community. On the other hand, he noted that the posts on the website are realized in line with the mayor's directives. It was observed that the website was kept up-to-date to ensure active information sharing. It is seen that the frequency of the posts is concentrated on the projects that the municipality has done and will do and on important issues that concern the public. Opportunities for the public to obtain information and provide feedback are also available on the website. As can be seen, Şavşat Municipality uses digital communication tools for the principle and objectives of transparency and accountability of local governments.

The findings obtained from examining the topics as local participation, digital communication, and citizen participation in the case of Şavşat, a slow city, show that local people are included in decision-making processes and encouraged in this regard. For this reason, local governments should keep mechanisms open to ensure that citizens living in the region can effectively participate in the decisions taken.

Yazar Bilgileri

Author details

1- (Sorumlu Yazar **Corresponding Author**) Öğr. Gör., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Niksar MYO Pazarlama ve Reklamcılık, ilknur.patan@gop.edu.tr
2- Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi, tubahademir@gmail.com

Destekleyen Kurum/Kuruluşlar

Supporting-Sponsor Institutions or Organizations:

Herhangi bir kurum/kuruluştan destek alınmamıştır. None

Katkı Oranı

Author Contribution Percentage

Birinci yazar %	First Author %	50
İkinci yazar %	Second Author %	50

Çıkar Çatışması

Conflict of Interest

Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır. None

Kaynak Göstermek İçin

To Cite This Article

Şahin, İ. & Asrak Hasdemir, T. (2024). Yerel yönetimler, dijital iletişim ve yurttaş katılımı: Cittaslow (sakin şehir) Şavşat örneği. *Yeni Medya*, (17), ?-?, <https://doi.org/10.55609/yenimedya.1549805>.